

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របណ្តាបយេនឌ័រ នៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ២០១១-២០១៥

រៀបចំដោយ

ក្រុមការងារយេនឌ័រក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

សហការជាមួយគម្រោង ភាពជាដៃគូដើម្បីសមធម៌យេនឌ័រ នៃក្រសួងកិច្ចការនារី

និងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP)

មាតិកា

បុព្វកថា	៣
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	៤
ជំពូកទី ១ ស្ថានភាពយេនឌ័រនៅប្រទេសកម្ពុជា	៥
ជំពូកទី ២ ស្ថានភាពនៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	៥
២.១ ប្រវត្តិក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	៥
២.២ មុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	៥
២.៣ ប្រវត្តិក្រុមការងារយេនឌ័រ	១០
ជំពូកទី ៣ ការវិភាគយេនឌ័រក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	១២
៣.១ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់គតិយុត្ត និងគោលនយោបាយផ្សេងៗឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ	១២
៣.២ ការវិភាគយេនឌ័រនៅក្នុងកម្រិតស្ថាប័ន	១៣
៣.២.១ តួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងក្រសួង	១៣
៣.២.២ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស	១៥
៣.៣ ការវិភាគយេនឌ័រនៅក្នុងកម្រិតអ្នកទទួលបានផលពីសេវាសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	១៦
៣.៣.១ សេវាសុខុមាលភាពសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រងាយរងគ្រោះ	១៦
៣.៣.២ សេវាសុខុមាលភាពកុមារ និងយុវនីតិសម្បទា	១៧
៣.៣.៣ សេវាសុខុមាលភាពជនពិការ និងស្ត្រីរងទុក្ខភាពពលកម្ម	១៧
៣.៣.៤ របបសន្តិសុខសង្គម សុខុមាលភាពមនុស្សចាស់ មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងប្រជាជនទូទៅ	១៨
៣.៣.៥ របបសន្តិសុខសង្គម និងសុខុមាលភាពនៃអតីតយុទ្ធជន	១៩
ជំពូកទី ៤ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ឆ្នាំ ២០១១-២០១៥	២០
ឧបសម្ព័ន្ធ	២៨
<ul style="list-style-type: none"> - គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ក្រុមការងារយេនឌ័រនៅតាមក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា ~ សមាជិកភាពក្រុមការងារយេនឌ័រនៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ~ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របច្ច្រាបយេនឌ័រក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ឆ្នាំ ២០១១- ២០១៥ ~ បញ្ជីត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ការបច្ច្រាបយេនឌ័រក្នុងកម្មវិធី ឬ គម្រោង ~ វាក្យស័ព្ទបច្ចេកទេសយេនឌ័រ 	

បុព្វកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជូនប្រជាជន ដូចបានកំណត់នៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអតីតយុទ្ធជនជាតិ** ហើយក្នុងនោះបញ្ហាយេនឌ័រ ក៏ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ ដោយចាត់ទុក "ស្ត្រីជាឆ្លឹងខ្នងនៃសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមជាតិ" នៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មានបេសកកម្មដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងវិស័យធំៗបីគឺ វិស័យសង្គមកិច្ច វិស័យអតីតយុទ្ធជន និងវិស័យយុវនីតិសម្បទា ដើម្បីបង្កើនអន្តរាគមន៍ក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច ជួយដល់ជនរងគ្រោះ និងជនងាយរងគ្រោះក្នុងសង្គម និងបង្កើតនូវប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសង្គមរបស់អតីតមន្ត្រីរាជការ អតីតយុទ្ធជន និងប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ។

ដើម្បីបញ្ជាក់នូវការប្តេជ្ញាចិត្ត ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ថានភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពរបស់ខ្លួនសម្រាប់ចូលរួមអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់នីតិកាលទី ៣ នៃរដ្ឋសភា និងក្នុងឯកសារបឋម ស្តីពីក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ នៃគោលនយោបាយសុវត្ថិភាពសង្គមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សំដៅកាត់បន្ថយតម្លាតយេនឌ័រក្នុងវិស័យនេះលើកកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី ពង្រឹងភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី កែប្រែជីវភាពស្ត្រីក្រីក្រនៅជនបទ និងបង្កើនចំនួនតំណាងស្ត្រីនៅក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។

ដូចនេះដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចដែលបានលើកឡើងក្នុងឯកសារគោលនយោបាយទាំងពីរខាងលើ ក្រសួងដាក់ចេញនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ឆ្នាំ ២០១១ - ២០១៥ សម្រាប់ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងស្ថាប័នផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ទាំងក្នុងវិស័យការងារជំនាញដែលស្ថិតក្នុងអាណត្តិបេសកកម្មរបស់ក្រសួង ។

តាមរយៈឯកសារនេះ ខ្ញុំសូមអំពាវនាវសុំឱ្យមានកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ និងគាំទ្រយ៉ាងសកម្ម ទាំងស្មារតីបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ ដល់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា និងក្រុមការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួងពីសំណាក់ ឯកឧត្តមលោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីឱ្យផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលក្រសួងបានដាក់ចេញនេះសម្រេចបានដោយជោគជ័យ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១០ ។

អ៊ិត សំហេង

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយឥត ឧបមា និងសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតជូនចំពោះឯកឧត្តមបណ្ឌិត **អ៊ុន សំហេង** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គម កិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ដែលជានិច្ចកាលតែងតែយកចិត្តទុកដាក់ផ្តួចផ្តើមគំនិត និងផ្តល់ការគាំទ្រព្រម ទាំងលើកទឹកចិត្តដល់ក្រុមការងារយេនឌ័រ របស់ក្រសួងក្នុងដំណើរការ រៀបចំផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុង វិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទានេះ ។

ជាមួយគ្នានេះដែរ យើងខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងស្មោះចំពោះកិច្ចសហការគាំទ្រ និងការចូលរួមយ៉ាង សកម្មរបស់គម្រោងភាពជាដៃគូដើម្បីសមធម៌យេនឌ័រ ជាពិសេសលោកជំទាវ **សុខ ច័ន្ទធរី** ទីប្រឹក្សាជាន់ខ្ពស់របស់ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍសហប្រជាជាតិ (UNDP) និងលោកស្រី **សូ រដ្ឋាធី** មន្ត្រីគម្រោងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍសហប្រជាជាតិ (UNDP) ដែលបានគាំទ្រទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងថវិកាក្នុងការរៀបចំផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រចាប់ពី ដំណាក់កាលដំបូងរហូតដល់បានបញ្ចប់ដោយជោគជ័យ ។

ជាចុងក្រោយនេះដែរ យើងក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រីទាំងអស់ដែល បានចូលរួមផ្តល់យោល ព័ត៌មាន ឯកសារ និងទន្ទឹមផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យក្រុមការងារយេនឌ័រទទួលបានជោគជ័យក្នុងការ រៀបចំបង្កើតឯកសារនេះ ។

ប្រធានក្រុមការងារយេនឌ័រក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

ឈាង ឆាត

ជំពូកទី ១ ស្ថានភាពយេនឌ័រនៅប្រទេសកម្ពុជា

ស្ថានភាពយេនឌ័រក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានការរីកចម្រើនកាន់តែប្រសើរឡើង ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ របាយការណ៍ពិភពលោក ស្តីពីការអភិវឌ្ឍមនុស្សឆ្នាំ ២០០៨ បានបង្ហាញថាក្នុងចំណោម ១៥៧ ប្រទេស សន្ទស្សន៍អភិវឌ្ឍន៍ យេនឌ័របស់កម្ពុជានៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ស្ថិតក្នុងលំដាប់ទី ៦៦ ដោយបានថយចុះពីលំដាប់ទី ៦៧ ។ ដោយឡែកវិធានការពង្រឹងភាព អង់អាចយេនឌ័រ ស្ថិតក្នុងលំដាប់ទី ៩៨ ក្នុងចំណោមប្រទេស ១០៨ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីប្រទេសកម្ពុជានៅតែមានបញ្ហាប្រឈម មុខផ្សេងទៀតជាច្រើនដែលត្រូវដោះស្រាយ ។

ការលើកកម្ពស់អំពីតម្លៃស្ត្រី និងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងសង្គម គឺជាកិច្ចការមួយដ៏សំខាន់ ជាពិសេស សម្រាប់ប្រជាជនទាំងឡាយដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ ដែលប្រពៃណីបុរាណបានចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅក្នុងផ្នត់គំនិតរបស់ពួកគាត់ ។ ក្នុងសង្គមខ្មែរ បុរសត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ថាជាអ្នកមានឥទ្ធិពល និងមានអំណាចជាងស្ត្រី ទោះបីជាស្ត្រីជាបុគ្គលយ៉ាងសំខាន់នៅ ក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គ្រួសារ និងទទួលបានបន្ទុកយ៉ាងធំក៏ដោយ ។ ដូចនេះ បុរសតែងតែជាអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្តទៅលើ កិច្ចការសំខាន់ៗក្នុងគ្រួសារ ក៏ដូចជានៅក្នុងសង្គម ។

យោងតាមរបាយការណ៍ចំណែកស្ថិតិ សម្រាប់នារីរបស់ក្រសួងកិច្ចការនារីខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៨ សព្វថ្ងៃនេះស្ត្រីជាមេ គ្រួសារមានចំនួន ២២ ភាគរយ ដែលភាគច្រើនក្នុងចំនួននេះ ត្រូវបានកំណត់ថាជាប្រជាជនដែលក្រីក្របំផុតនៅទីជនបទ ។ នេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញអំពីសម្ពាធមួយយ៉ាងធ្ងន់មកលើស្ត្រី ក្នុងការទទួលរ៉ាប់រងជាអ្នករកប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ចិញ្ចឹមគ្រួសារ ។

ស្ត្រីបន្ទាប់ពីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចមកតប្បីបម្រើស្វាមី ធ្វើជាភរិយាដ៏ល្អ ធ្វើជាម្តាយល្អ ដោយគោរពនិងស្តាប់ឱវាទស្វាមី ដោយពុំអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការនៅក្រៅផ្ទះឡើយ មានន័យថាជីវិតរបស់ស្ត្រីពុំមានការទំនាក់ទំនងក្នុងសង្គមខាងក្រៅទេ ។ នៅក្នុងក្រុម គ្រួសារវិញ នៅពេលស្ត្រីទទួលបានការអប់រំតិចតួច បុរសភាគច្រើនទទួលបានការក្តាប់អំណាច និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។

លទ្ធផលអង្កេតឆ្នាំ ២០០៤ បានបង្ហាញថា ស្ត្រីចំណាយពេលច្រើនជាងបុរស ប្រហែល៣ម៉ោង ជារៀងរាល់ថ្ងៃសម្រាប់ ធ្វើការងារផ្ទះសំបែង និងថែទាំក្រុមគ្រួសារ ។ តាមការពិតស្ត្រីបានរួមចំណែកយ៉ាងច្រើននៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ប្រសិនបើយើង គណនាជាសាច់ប្រាក់វិញ សម្រាប់ការងារផ្ទះសំបែងនេះស្ត្រីរកចំណូលបាន ៩ ពាន់លានរៀលក្នុងមួយថ្ងៃលើសបុរសចំនួន ៩ដង ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីការងារទាំងនេះ មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលទៅចំណូលសម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចទេ ។

អត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាសម្រាប់ឆ្នាំ២០០៤ គឺមានកម្រិតទាបបំផុតត្រឹមតែ០,៨ភាគរយប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ១៩៩៩ អត្រានេះបានកើនឡើងបន្តិច ។ មូលហេតុគឺបណ្តាលមកពីមានការកើនឡើងដ៏គំហុកនៃចំនួន ទារកដែលបានកើតនៅក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ១៩៨០ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យទីផ្សារពលកម្មក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានលក្ខណៈពិសេសក្នុងអំឡុង ឆ្នាំ ២០០០ ។ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩៩ ដល់ឆ្នាំ ២០០៤ អត្រាចូលរួមកម្លាំងពលកម្មរបស់ស្ត្រីសរុបបានកើនឡើងចំនួន ៨,៥ ភាគរយ ពោលគឺស្មើនឹង ៧១ ភាគរយ ។

ចំនួនយុវជននៅក្នុងកម្លាំងពលកម្មដែលស្ថិតក្នុងក្រុមអាយុ ១៥ឆ្នាំ ដល់ ១៩ឆ្នាំ បានកើនឡើងចំនួន ១៩,៨ ភាគរយ ពោលគឺស្មើនឹង ៧២,៨ ភាគរយហើយសម្រាប់ក្រុមអាយុ ២០ឆ្នាំ ដល់ ២៤ ឆ្នាំវិញ បានកើនឡើងដល់ ៨៣,៦ ភាគរយ ។ នេះមាន ន័យថាជារៀងរាល់ឆ្នាំមានយុវជនប្រមាណជា ២៥០.០០០នាក់ បានចូលទៅក្នុងទីផ្សារពលកម្ម ។ ដូចនេះប្រទេសកម្ពុជាត្រូវ ប្រឈមមុខក្នុងការបង្កើតការងារឱ្យបានច្រើន ដើម្បីស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មទាំងអស់នេះ ។

អត្រាចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងកម្លាំងពលកម្មបានកើនឡើងចំនួនពី ៤.៨ភាគរយ ដល់ ៨២ភាគរយនៅឆ្នាំ២០០១ និងធ្លាក់ចុះ មកត្រឹម ៧១ ភាគរយនៅឆ្នាំ ២០០៤ ដែលជាផលធៀបទៅនឹងកំណើននៃអត្រានិស្សិតចុះឈ្មោះចូលរៀន ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក្នុងចំណោមកម្លាំងពលកម្មសកម្មសរុបនៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ចស្ត្រី ៥២ ភាគរយ ធ្វើការងារគ្រួសារដែលគ្មានប្រាក់កម្រៃបើប្រៀបធៀប ទៅនឹងបុរសចំនួន ៣៥ ភាគរយ ។

យោងតាមរបាយការណ៍របស់ក្រសួងកិច្ចការនារីឆ្នាំ ២០០៨ វិស័យឧស្សាហកម្មបានស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មរហូតដល់ ទៅ ១៣ ភាគរយនៃការងារសរុបនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ទៅលើឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ និងសំណង់ ។ ដោយឡែកឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ បានផ្តល់សារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយទាក់ទាញកម្លាំងពេញវ័យបំពេញពលកម្មជាច្រើនទៅបម្រើការនៅ ក្នុងវិស័យនេះជាពិសេសស្ត្រីពេញវ័យបំពេញពលកម្មរហូតដល់ ៨០ ភាគរយ គឺស្មើនឹង ៣៤០.០០០ នាក់ ធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រ ប្រហែល ៤០០កន្លែង គេបានធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណថា វិស័យនេះបានបង្កើតការងារដោយផ្ទាល់ដល់មនុស្សចំនួន ២៧០.០០០ នាក់ និងដោយប្រយោលចំនួន ២៤២.០០០ នាក់ ។ ដោយសម្ពាធសេដ្ឋកិច្ច ភាពក្រីក្រនិងការខ្វះឱកាសរកចំណូលនៅក្នុងតំបន់ជនបទ ត្រូវបានអូសទាញដោយឱកាសងាយរកបានចំណូលខ្ពស់ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ តំបន់ទីប្រជុំជនផ្សេងៗទៀត និង នៅប្រទេសក្រៅជា ហេតុធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងនូវការធ្វើចំណាកស្រុក ដែលអ្នកទាំងនោះជាបុរស និងស្ត្រីវ័យក្មេង ដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ ។ ដោយឡែកចំណាកស្រុកឆ្លងដែនក៏កំពុងកើនឡើង ជាពិសេសចំពោះបណ្តាខេត្តនៅតាមព្រំដែន ។ តាមការប៉ាន់ប្រមាណមានកម្មករ កម្មករិនីខ្លួនចំនួន ១៨០.០០០នាក់ ទៅធ្វើជាកម្មករពុំទៀងទាត់នៅក្នុងប្រទេសថៃ ។ កម្មករិនីចំណាកស្រុកអាចរកបានពី ១០០- ១៥០ ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយខែ នៅក្នុងប្រទេសថៃ ដែលចំនួននេះមានទំហំច្រើនជាងចំណូល ដែលពួកគេអាចរកបាននៅក្នុង ប្រទេស ។ ប៉ុន្តែពួកគេជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមមុខជាច្រើនដូចជា ការរស់នៅខុសច្បាប់ ដែលធ្វើឱ្យមានការភ័យខ្លាចខ្វះសេរីភាព ពុំមានការងារធ្វើទៀងទាត់ អំពើហិង្សា លក្ខខណ្ឌការងារប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ និងមានការលំបាកដោយខ្វះការថែទាំសុខភាព ចំណាយខ្ពស់លើការរស់នៅគ្មានប្រព័ន្ធសមរម្យនិងមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ការធ្វើប្រាក់មកផ្ទះ (យូនីហ្វេម ឆ្នាំ២០០៥) ។ ផ្អែក តាមរបាយការណ៍របស់វិទ្យាស្ថានសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៧ ប្រាក់ចំណូលរបស់កម្មករចំនួនពាក់កណ្តាលត្រូវបានចំណាយទៅលើ ម្ហូបអាហារ ថ្លៃឈ្នួលផ្ទះ និងការធ្វើដំណើរ ហើយពាក់កណ្តាលទៀតត្រូវបានទុកសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារនៅជនបទ និងជាប្រាក់ សន្សំ ។

កសិកម្មនៅតែជាវិស័យមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយបានផ្តល់ការងារដល់ប្រជាជនរហូតដល់ ៦០ ភាគរយនៃប្រជាជនសរុប ហើយស្ត្រីចូលរួមចំណែកស្មើនឹង ៦២ ភាគរយ ដែលភាគច្រើននៃការងារនេះជាការប្រកបអាជីវកម្ម ដោយខ្លួនឯង ឬការងារគ្រួសារដែលគ្មានប្រាក់ចំណូល ។ ក្នុងរវាងបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះ មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់លើ វិស័យកសិកម្មមានប្រាក់ឈ្នួល នេះដោយសារការកើនឡើងនៃភាពគ្មានដីធ្លី និងការងារ ផលិតកម្ម កសិកម្មទ្រង់ទ្រាយធំ ។ ស្ត្រី ដែលជាមេគ្រួសារ និងស្ត្រីមេម៉ាយប្រឈមមុខធំបំផុតនៅក្នុងសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីដែលគ្មានសុវត្ថិភាព ដោយសារពុំមានឯកសារពាក់ ព័ន្ធដីធ្លីច្បាស់លាស់ ព័ត៌មានជាក់លាក់នៅក្នុងដំណើរការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី ។ ល ។

នៅក្នុងវិស័យអប់រំ អត្រាអនក្ខរភាពចំពោះស្ត្រីមានចំនួនខ្ពស់ជាងបុរសដោយសារស្ត្រីចំនួន ៤០ ភាគរយមិនចេះអាន និង មិនចេះសរសេរសោះធៀបនឹងបុរសដែលមានចំនួនតែ ២០ ភាគរយ ។ ប៉ុន្តែស្ត្រីចេះអាន និងសរសេរតិចតួចមានចំនួនច្រើនជាង បុរសពោលគឺមានស្ត្រីចំនួន ៧១ ភាគរយធៀបនឹងបុរស ៥០ ភាគរយ ។ ចំពោះការបណ្តុះបណ្តាលទូទៅ គម្លាតរវាងសិស្សស្ត្រី និង សិស្សប្រុសបានកើនឡើងខ្លាំងនៅពេលសិស្សទាំងនេះសិក្សានៅកម្រិតថ្នាក់ខ្ពស់ ។ ជាក់ស្តែងការសិក្សា នៅថ្នាក់បឋមសិក្សា និង មធ្យមសិក្សាបឋមភូមិនៅឆ្នាំ ២០០៧ ចំនួនសិស្សស្ត្រី និងសិស្សប្រុសស្ទើរតែប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ពោលគឺសិស្សស្ត្រីមានចំនួន ៩២ នាក់ ធៀបនឹងសិស្សប្រុស ១០០នាក់ នៅថ្នាក់បឋមភូមិស្មើនឹង ៩១ ភាគរយ នៃសិស្សស្ត្រី ធៀបនឹង ៩៣ ភាគរយនៃសិស្សប្រុស ។

ថ្នាក់មធ្យមសិក្សារបស់មន្ទីរសិស្សស្រីមានចំនួន ៣៣ ភាគរយ និងសិស្សប្រុសមានចំនួន ៣៤ ភាគរយ ។ ក៏ប៉ុន្តែចំនួនសិស្សស្រី នៅថ្នាក់មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ មានចំនួនតិចជាងសិស្សប្រុស គឺសិស្សស្រីមានចំនួន ៦៦ នាក់ ធៀបនឹងសិស្សប្រុស ១០០ នាក់ (ក្រសួងកិច្ចការនារី ២០០៨) ។ ការសិក្សានៅថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាគម្លាតយេនឌ័ររបស់សិស្សទាំងពីរភេទ មានការថយចុះជាងឆ្នាំមុន ដោយថយពីសមាមាត្រសិស្សប្រុស ៣.៣ នាក់ ធៀបនឹងសិស្សស្រី ១ នាក់ មកសមាមាត្រ ២.១ ធៀបនឹង ១ នាក់ ។

អត្រាបោះបង់ចោលការសិក្សារបស់ក្មេងស្រីនៅតែមានកម្រិតខ្ពស់គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ។ មូលហេតុដែលក្មេងស្រីបោះបង់ ចោលការសិក្សាដោយសារផ្ទះនៅឆ្ងាយពីសាលារៀន គ្មានមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ កង្វះខាតសម្ភារៈរូបវន្តនៅសាលារៀន កង្វះខាត អន្តេវាសិកដ្ឋានសម្រាប់សិស្សស្រី គ្រួសារមានជីវភាពក្រីក្រ ការជួយរកប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គ្រួសារ ការជួយរំលែកការងារផ្ទះ សម្បែង សុវត្ថិភាពក្មេងស្រី និងប្រពៃណីដែលរារាំងមិនឱ្យក្មេងស្រីទៅរស់នៅឆ្ងាយពីគ្រួសារ ។

យេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យសុខភាពក៏ជាបញ្ហាប្រឈមមួយដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា កំពុងធ្វើការយកចិត្តទុកដាក់ ដោយខិតខំធ្វើយ៉ាងណាធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋទូទៅជាពិសេសដល់ស្ត្រី និង កុមារ ។

អង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពនៅឆ្នាំ២០០៥ បានបង្ហាញថាអត្រាមរណៈមាតាគឺ ៤៧២ នាក់ខ្ពស់ជាងឆ្នាំ ២០០០ ដែល អត្រានេះមាន ៤៣៧ នាក់ ក្នុងចំណោម ១០០.០០០កំណើតរស់ ។ នេះបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាអត្រាមរណៈមាតាមានការផ្លាស់ប្តូរ តិចតួចចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០០ ។ ប៉ុន្តែអត្រាមរណៈទារកបានថយចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់ពី ៩៥ នាក់ នៅឆ្នាំ ២០០០ មកត្រឹមតែ ៦៦ នាក់ នៅឆ្នាំ ២០០៥ ក្នុងចំណោម ១.០០០កំណើតរស់ ។

ពិការភាពរាងកាយមានចំនួន ១.៤៤ ភាគរយនៃប្រជាជនសរុបស្មើនឹង ១៩២.៥៣៨ នាក់ ដែលមានតាំងពីកំណើត ជំងឺ ដង្កាត់ គ្រាប់មីន គ្រាប់កាំភ្លើង គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ និងគ្រោះថ្នាក់ជាយថាហេតុផ្សេងៗ (ជំរឿន ២០០៨ ក្នុងនោះស្ត្រីមាន ៤៣.៧ ភាគរយ ស្មើនឹង ៨៤.១៤០ នាក់) ។ ស្ថិតិទាំងនេះគឺមិនទាន់រាប់បញ្ចូលពិការភាពផ្នែកសតិបញ្ញា ឬខួរក្បាល និងមានការបែងចែក ភេទតិចតួចនៅឡើយ ។ ពិការភាពនេះ មានទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងភាពក្រីក្រ ហើយពិការភាពចំនួន ៥០ ភាគរយអាច បង្ការបាន ។ ទោះជាយ៉ាងណាគម្លាតយេនឌ័រ នៃពួកគេនៅតែរើសអើងទៅលើស្ត្រីដោយពួកគេទទួលបានជំនួយតិចតួចជាងបុរស (Handicap International Belgium 2006) ។

អត្រាប្រេវ៉ាឡង់មេរោគអេដស៍នៅក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យបានថយចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីអត្រា នេះនៅមានកម្រិតខ្ពស់នៅឡើយ ។ ទិន្នន័យរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជម្ងឺអេដស៍ឆ្នាំ ២០០៧ បង្ហាញថាស្ត្រីពេញវ័យដែលមាន អាយុចាប់ពី ១៥-៤៩ឆ្នាំ ចំនួន ១.១ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ មានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។ ស្ត្រីមេម៉ាយប្តីស្លាប់មានអត្រាផ្ទុក មេរោគ អេដស៍ខ្ពស់ជាងគេគឺ ២.៩ ភាគរយ ស្ត្រីមេម៉ាយលែងលះប្តីរស់នៅដាច់ពីគ្នា មាន ១.១ ភាគរយ និងស្ត្រីរៀបការប្តីរស់នៅ ជាមួយគ្នាមាន ០.៧ ភាគរយ ។

តាមរបាយការណ៍បានបង្ហាញពីការកើនឡើងនូវអំពើហិង្សាផ្សេងៗជាច្រើន ដូចជាអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការរំលោភ សេពសន្ថវៈ (រួមទាំងការរំលោភរបស់ក្រុមក្មេងទំនើង) អំពើហិង្សាលើនារីធ្វើការបម្រើសេវាកំសាន្តសប្បាយ ការកើនឡើងនូវ សេចក្តីរាយការណ៍អំពីស្ត្រី និងកុមារដែលត្រូវបានគេជួញដូរទៅប្រទេសជិតខាង ។ ស្ត្រីចំនួន ២២ ភាគរយ នៃស្ត្រីដែលបានចូលរួម ក្នុងការសម្ភាសន៍ បាននិយាយថាខ្លួនបានទទួលអំពើហិង្សាពីប្តីរបស់ខ្លួន (ក្រសួងកិច្ចការនារី ២០០៨) ហើយបុរសចំនួន ១២ ភាគរយ បានរាយការណ៍ថា ខ្លួនបានទទួលអំពើហិង្សាពីប្រពន្ធ (ក្រសួងកិច្ចការនារី ២០០៥) ហើយអំពើហិង្សានេះបាន បណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន លើគ្រួសារទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច រាងកាយ ផ្លូវចិត្ត សុខភាព និងការសិក្សារបស់កូនក្នុងបន្ទុក ។

រាជរដ្ឋាភិបាលមានការរីកចម្រើន ក្នុងការបង្កើតឱ្យមានក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ ដោយបានអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ កាលពីថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥ ក៏ប៉ុន្តែការអនុវត្តច្បាប់នៅមានកម្រិតនៅឡើយ ។

នៅក្នុងវិស័យសាធារណៈវិញមន្ត្រីជាស្ត្រីបានកើនឡើងពី ៣១ ភាគរយ ដល់ ៣៤ ភាគរយ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ២០០៩ ។ ប៉ុន្តែភាគច្រើននៃស្ត្រីទាំងនេះមានតួនាទីតូចតាច ដែលសបញ្ជាក់ថាប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគាត់នៅមានកម្រិតទាប ហើយពួកគាត់មានឥទ្ធិពលតិចតួចទៅលើគោលនយោបាយ និងការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗទៀតផង ។ នេះបង្ហាញឱ្យឃើញនូវគម្លាតយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យមុខងារសាធារណៈ ដែលតម្រូវឱ្យមានការដោះស្រាយ ។

នៅក្នុងស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ សមាជិកព្រឹទ្ធសភាជាស្ត្រីបានកើនឡើងពី ១៣ ភាគរយ នៅឆ្នាំ ១៩៩៩ ដល់ ១៤.៨ ភាគរយ នៅឆ្នាំ ២០០៦ ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងស្ថាប័នសភាជាតិវិញ អត្រាសមាជិកសភាជាស្ត្រីបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ពីនីតិកាលទី ១ រហូតដល់នីតិកាលទី ៣ គឺពី ៥ភាគរយ ដល់ ១១.៥ ភាគរយ និង ១៩ ភាគរយ ។

នៅក្នុងស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិវិញ ស្ត្រីត្រឹមតែ ៧.៧ ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះដែលមានតួនាទីជាន់ខ្ពស់ ៨.២ ភាគរយ ជានាយកដ្ឋាន និង ៩.៣ ភាគរយ ជាអនុរដ្ឋលេខាធិការនៅអាណត្តិទី៣នេះ ។

ជាទូទៅ ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងស្ថាប័ននយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តមានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ប៉ុន្តែអត្រានេះមានកម្រិតទាបនៅឡើយបើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងតំបន់ ។

គោលនយោបាយ របស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះវិស័យយេនឌ័រ

ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ស្តីពីការការពារចំពោះសិទ្ធិរបស់ប្រជាជនខ្មែរដូចមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី៣ ដោយរួមបញ្ចូលសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការការពារសិទ្ធិស្ត្រី ។ ការការពារដោយរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ (មាត្រា ៩៣) និងការហាមឃាត់ការរើសអើងរាល់ទម្រង់ចំពោះស្ត្រី (មាត្រា៩៤) ។ នេះបានបង្ហាញពីយុទ្ធសាស្ត្រមួយ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ជាយុទ្ធសាស្ត្រថ្នាក់ជាតិលើគោលដៅទី៣ នៃការលើកស្ទួយសមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់សិទ្ធិឱ្យស្ត្រី នៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការអភិវឌ្ឍជាក់លាក់របស់ប្រជាជន ។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរប្រទេសកម្ពុជាចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយនិងភ្នាក់ងារអន្តរជាតិជាច្រើនលើគោលនយោបាយនេះ ។ គណៈកម្មការទប់ស្កាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងលើស្ត្រី (CEDAW) បានអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នតាំងពីឆ្នាំ ១៩៩២ ដើម្បីលើកស្ទួយសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងបរិបទនានាទាំងផ្នែកស៊ីវិល នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងជីវិតគ្រួសារផងដែរ ។ ដើម្បីធានាលើសមភាពរវាងបុរសនិងស្ត្រីរដ្ឋាភិបាល កំពុងធ្វើការជាដៃគូជាមួយនិងស្ថាប័ន រដ្ឋធម្មនុញ្ញជាតិ និងអន្តរជាតិដើម្បីរក្សា និងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងទៅនឹងបទបញ្ជា គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសមភាពយេនឌ័រ ។

ជំពូកទី ២ ស្ថានភាពទូទៅនៃការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

២-១ ប្រវត្តិក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមព្រះរាជក្រម នស/រកម/០១០៥/០០១ ថ្ងៃទី ១៧ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៥ និងត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការតាមរយៈអនុក្រឹត្យលេខ ៥៥.អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៥ ដោយកំណត់នូវបេសកកម្មក្នុងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងវិស័យសង្គមកិច្ច វិស័យអតីតយុទ្ធជន និងវិស័យយុវនីតិសម្បទា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

២.២ មុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

ដើម្បីសម្រេចបាននូវបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា សហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ជាមួយក្រសួងស្ថាប័នផ្សេងៗក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល អង្គការជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិ ព្រមទាំងសង្គមស៊ីវិលនានា និងត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្រគល់បេសកកម្មដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងវិស័យសង្គមកិច្ច និងវិស័យអតីតយុទ្ធជន និងវិស័យយុវនីតិសម្បទា នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានមុខងារនិងភារកិច្ចដូចតទៅ :

ក- វិស័យសង្គមកិច្ច:

- រៀបចំគោលនយោបាយ និងដឹកនាំ គ្រប់គ្រងរាល់សេវាសង្គមកិច្ចរបស់រដ្ឋ ដើម្បីជួយដល់ប្រភេទជនងាយរងគ្រោះ និង ជនក្រីក្រជាអាទិ៍ ជនចាស់ជរាគ្មានទីពឹង ជនពិការ ជនរស់នៅតាមចិញ្ចើមថ្នល់ កុមារកំព្រា កុមារតាមចិញ្ចើមថ្នល់ ស្រីពេស្យា ជនដែលផ្ទុកមេរោគហ៊ីវ អេដស៍ និងមានមេរោគឆ្លងកាចសាហាវ ជនក្រីក្រជួបការលំបាកជាងគេក្នុងសង្គម
- រៀបចំអនុវត្តគោលនយោបាយ ស្តីពីគ្រួសារ ជនចាស់ជរា
- រៀបចំលិខិតបទដ្ឋាន និងគ្រប់គ្រងការងារ សុំកូនទៅចិញ្ចឹមនៅក្នុង និងក្រៅប្រទេស
- រៀបចំសេវាសង្គមកិច្ច ដើម្បីថែរក្សា ការពារ និងអប់រំ កុមារកំព្រា កុមាររងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរដោយជម្រើសអេដស៍ កុមារពិការ និង ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាទារក ដែលត្រូវគេបោះបង់ចោល
- រៀបចំគោលការណ៍គាំពារជនពិការ អនុវត្តការងារស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម បង្កលក្ខណៈខាងជីវភាពរស់នៅដល់ជនពិការ គ្រប់ប្រភេទ
- សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ជួយដល់ជនរងគ្រោះដោយគ្រោះមហន្តរាយផ្សេងៗ មានគ្រោះថ្នាក់ធម្មជាតិ និងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗទៀត
- សហការជាមួយស្ថាប័ន និងអង្គការពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារ
- គ្រប់គ្រងរបបសោធននិវត្តន៍ និងសោធនបាត់បង់សម្បទាវិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់មន្ត្រីរាជការតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ស្តីពីសហលក្ខន្តិកៈមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- គ្រប់គ្រងរបបធានារ៉ាប់រងសង្គម សម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដែលកំពុងបំពេញភារកិច្ច
- គ្រប់គ្រងរបបធានារ៉ាប់រងសង្គម ដល់កូនកំព្រាពីសព្វមន្ត្រីរាជការ
- ដឹកនាំគ្រប់គ្រង និងសហការជាដៃគូ ជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ដែលធ្វើសកម្មភាពលើវិស័យសង្គមកិច្ចជាអាទិ៍ ការផ្តល់ព័ត៌មាន ការប្រាប់បង្ហាញ ការណែនាំនិងការផ្តល់សេវាសង្គមកិច្ចនានា

- បំផុសការចូលរួមសកម្មភាពសាមគ្គីធម៌សង្គម លើកទឹកចិត្ត និងធ្វើជាដៃគូជាមួយអង្គការមនុស្សធម៌សហគមន៍មូលដ្ឋាន ក្នុងការបង្កើតមូលនិធិទ្រទ្រង់ ដល់សេវាសង្គមកិច្ចនានា ដើម្បីជួយដល់ជនងាយរងគ្រោះគ្រប់ប្រភេទ ។

ខ- វិស័យអតីតយុទ្ធជន:

- រៀបចំដាក់ឱ្យដំណើរការ សម្របសម្រួលគោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីអតីតយុទ្ធជន
- រៀបចំបញ្ចូលអតីតយុទ្ធជន និងគ្រួសារទៅក្នុងសហគមន៍ ដោយលើកកម្ពស់ស្ថានភាពរស់នៅឱ្យបានល្អប្រសើរ និងគ្មានការរើសអើងតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ការដោះស្រាយការងារធ្វើ និងបង្កើតមុខរបរ
- លើកគោលការណ៍អប់រំណែនាំ អតីតយុទ្ធជន ឱ្យយល់ពីតម្លៃកាតព្វកិច្ច តួនាទីក្នុងគ្រួសារ សហគមន៍ និងសង្គម ដើម្បីទទួលបានការអភិវឌ្ឍ
- គ្រប់គ្រងរបបសោធននិវត្តន៍ និងសោធនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារសម្រាប់យោធិន នៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ស្តីពីរបបសោធននិវត្តន៍ និងសោធនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ ចំពោះយោធិន នៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ
- គ្រប់គ្រង និងដោះស្រាយគោលនយោបាយ ជូនជនពិការ មរណៈ បង្កស្លាប់ បាត់ខ្លួន ពិការ និងគ្រួសារនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ កងកម្លាំងនគរបាលជាតិ មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល កងសេនាជន កងជីវពល ដែលបានប្តូរជាជីវិត ដើម្បីប្រទេសជាតិ ។

គ- វិស័យយុវនីតិសម្បទា:

- គ្រប់គ្រងក្មេងពីអាយុ៧ឆ្នាំ ដល់ក្រោម១៨ ឆ្នាំ ដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ជនអនាថា អបាយមុខ ក្នុងទូទាំងប្រទេស និងមានតួនាទីកែប្រែអប់រំដើម្បីឱ្យក្លាយទៅជាពលរដ្ឋ
- បង្កើតមណ្ឌលទទួលអប់រំ ដើម្បីឱ្យក្លាយទៅជាពលរដ្ឋល្អ
- បង្កើតមណ្ឌលទទួលអប់រំកុមារ យុវកុមារតាមការចាំបាច់ ដើម្បីទទួលយកកុមារ យុវកុមារដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើខុសឆ្គងមកគ្រប់គ្រង អប់រំដើម្បីឱ្យក្លាយទៅជាពលរដ្ឋល្អ
- បង្កើតមណ្ឌលទទួលអប់រំកុមារ យុវកុមារតាមការចាំបាច់ ដើម្បីទទួលយកកុមារ យុវកុមារដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើខុសឆ្គងមកគ្រប់គ្រង អប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល
- សហការជាមួយក្រសួង ពាក់ព័ន្ធអង្គការជាតិ អន្តរជាតិ បង្កើតកម្មវិធីអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលអនីតិជន
- សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ បង្កើតកម្មវិធីអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលអនីតិជន
- សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ រៀបចំបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដល់ទណ្ឌិតតាមពន្ធនាគារ
- កសាងច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងវិស័យយុវនីតិសម្បទា
- បង្កើត គ្រប់គ្រងមណ្ឌលស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន ។

២-៣ ប្រវត្តិក្រុមការងារយេនឌ័រ

ក្រុមការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១០ ក្រោមអនុសាសន៍នៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នាឆ្នាំ ២០០៥ ។ ក្រោមកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីទុក ជាឯកសារនាំផ្លូវសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។

ការសម្រេចបាននូវគោលដៅដែលមានចែងក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជាការរួមចំណែករបស់ក្រសួងក្នុងការអនុវត្ត ខ្លឹមសារអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ (CEDAW) និងយោបល់សន្និដ្ឋាន ៤២ ចំណុចរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ព្រមទាំងបញ្ជាក់នូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ក្រសួងក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យ សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។

ដោយការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រកាន់តែមានការមមាញឹក ក្រុមការងាររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិ សម្បទា ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១០ តាមរយៈប្រកាសលេខ ២១៩ ស.អ.យ ដោយក្រុមការងារ នេះមានភារកិច្ចជាដំបូងការឱ្យក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាដូចខាងក្រោម :

- រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៅក្នុងក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- បញ្ជ្រាបសមធម៌យេនឌ័រទៅគ្រប់វិស័យការងារជំនាញ ដែលក្រសួងមានបេសកកម្មតាក់តែងឡើង
- កសាងផែនការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រប្រចាំឆ្នាំ
- ស្វែងរកការគាំទ្រថវិកា និងបច្ចេកទេសពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ដើម្បីអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រនៃការងារ បញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យជំនាញ
- ត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃនូវរាល់សកម្មភាពដែលបានអនុវត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការងារយេនឌ័រទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័នក្រសួង ទាំងក្នុងសកម្មភាពអនុវត្តផែនការក្នុងវិស័យ ។

ដើម្បីរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ បរិយាកាសវិនិយោគសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក៏ដូចជាការធ្វើឱ្យមានកំណើនការងារសមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានបង្ហាញនូវសមិទ្ធផលសម្រេចបានជាច្រើនតាម រយៈពេលការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ២០០៩ រួមមានការអភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និងគតិយុត្តការអភិវឌ្ឍស្ថាប័នក្នុងទិសដៅ លើកស្ទួយកាលានុវត្តភាពការងារ ការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ជួយប្រជាជនទន់ខ្សោយជាងគេនៅ ក្នុងសង្គម បង្កឱកាសឱ្យទទួលបាននូវការឧបត្ថម្ភគាំទ្រទាំងខាងស្មារតី និងសម្ភារៈ ជំរុញការស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម ក្នុងសង្គមជាតិ ចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងទទួលបានផ្លែផ្កា នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយសមធម៌ ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ ក្រសួងបានរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និងគតិយុត្តជាច្រើន ដូចជាច្បាប់ គោលនយោបាយ អនុក្រឹត្យ សារាចរណែនាំ ប្រកាស សេចក្តីណែនាំរួម ប្រកាសរួម សេចក្តីសម្រេច និងបទប្បញ្ញត្តិនានា ក្នុងគោលបំណងពង្រឹង វិស័យសង្គមកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងប្រព្រឹត្តទៅដោយភាពរលូន និងអភិបាលកិច្ចល្អ ។

ជំពូកទី ៣ ការវិភាគយេនឌ័រក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិ

សម្បទា

ខាងក្រោមនេះ គឺជាការវិភាគយេនឌ័រសំខាន់ៗនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា (ស.អ.យ) ។

៣-១ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់គតិយុត្ត និងគោលនយោបាយផ្សេងៗឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ

ច្បាប់គោលនយោបាយ និងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ទាំងអស់បានយកចិត្តទុកដាក់ និងឆ្លុះបញ្ចាំងនូវបញ្ហាយេនឌ័រ ជាពិសេសបានគិតគូរទៅដល់ក្រុម ដែលងាយរងគ្រោះមានដូចជាស្ត្រី កុមារ និងជនពិការជាដើម ។ ក្រសួងស.អ.យ ត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់បញ្ហាយេនឌ័រទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្ទៃក្នុងដូចជាច្បាប់សុំកូន ច្បាប់ស្តីពី កិច្ចការពារនិងលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គមអតីតយុទ្ធជន អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល អនុក្រឹត្យស្តីពីរបបគោលនយោ បាយចំពោះជនរងគ្រោះស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតបេឡាជាតិអតីតយុទ្ធជន អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំសមាសភាព និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាសកម្មភាពជនពិការ អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់អត្រានិងបែបបទជ្រើសរើសជនពិការចូលបម្រើការងារ អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃមូលនិធិជនពិការ កម្មវិធីការងាររបស់ក្រសួង ស.អ.យ ២០០៨ - ២០១៣ អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំការប្រព្រឹត្តទៅនៃមូលនិធិជនពិការ គោលនយោបាយមនុស្សធម៌ គោលនយោបាយនិងបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស គោលនយោបាយនិងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារក្នុងមណ្ឌល និងក្នុងសហគមន៍ ។ នេះបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថារាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសក្រសួងស.អ.យ បានគិតគូរដល់យេនឌ័រ និងកំពុងត្រូវបានលើកកម្ពស់សមធម៌យេនឌ័រធានានូវសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យនីមួយៗ ក៏ដូចជាការបង្កើនការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ទាំងនោះឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ។ ឧទាហរណ៍ដូចជានៅក្នុង អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលដែលហៅកាត់ថា ប.ជ.ស ក្នុងមាត្រា ១ បានចែងថាអនុក្រឹត្យ នេះមានគោលដៅបង្កើតបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដែលជាគ្រឹះស្ថានសាធារណរដ្ឋបាល ដើម្បីដាក់ឱ្យដំណើរការគ្រប់គ្រង និងធានាការបើកផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និវត្តជន ជនបាត់បង់សម្បទាវិជ្ជាជីវៈ ។ និងក្នុងមាត្រា ២ បានចែងថា ប.ជ.ស មានវិសាលភាពគ្រប់ដណ្តប់លើមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និវត្តជន និងជនបាត់បង់សម្បទាវិជ្ជាជីវៈ ដែលមានស្ថានភាពចូលនិវត្តន៍ បាត់បង់សម្បទាវិជ្ជាជីវៈក្នុងករណីចូលនិវត្តន៍ បាត់បង់សម្បទាវិជ្ជាជីវៈ មាតុភាព គ្រោះថ្នាក់ការងារនិងមរណភាព និងអ្នកនៅក្នុងបន្ទុកនៃជនទាំងនេះ នេះបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាអនុក្រឹត្យដែលបានចែងខាងលើនេះមានការគិតគូរដល់ស្ត្រី ជាពិសេសនៅពេលលំហែមាតុភាព ។

៣-២ ការវិភាគយេនឌ័រនៅក្នុងកម្រិតស្ថាប័ន

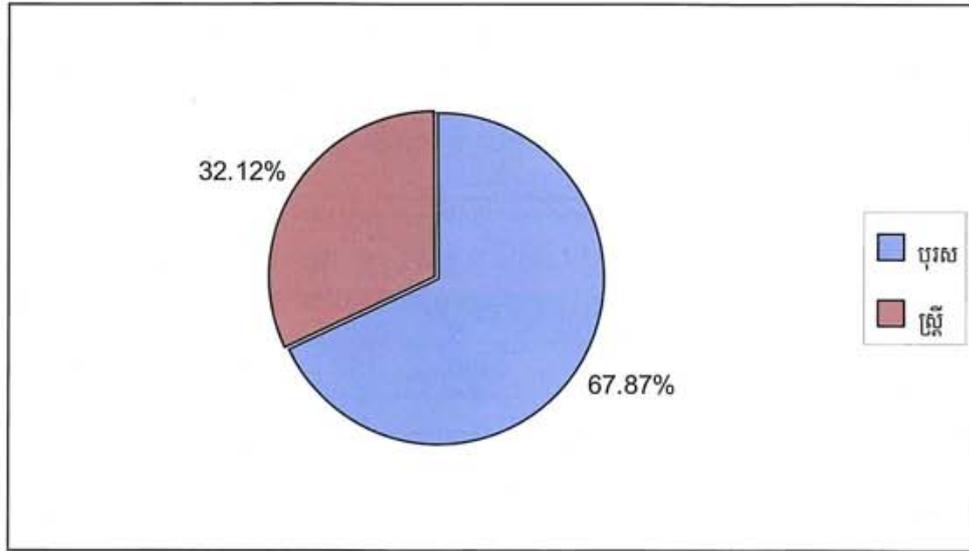
៣-២-១ តួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងក្រសួង

ផ្អែកតាមប្រភពទិន្នន័យប្រមូលបានដោយក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ បានបង្ហាញថាមន្ត្រីជាស្ត្រីមានចំនួនត្រឹមតែ ៣៣ ភាគរយប៉ុណ្ណោះនៃចំនួនមន្ត្រីរាជការសរុប ដែលនេះបង្ហាញនូវភាពយេនឌ័រនៅក្នុងតំណាងមន្ត្រីរាជការរបស់ក្រសួង ។

តារាងបញ្ជីតួនាទីថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រី ក្រសួង និងមន្ត្រីថ្នាក់ រាជធានី ខេត្ត និង ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

ឋានៈ: តួនាទី	ចំនួន			ភាគរយ	
	ប្រុស	ស្ត្រី	ចំនួនសរុប	ប្រុស	ស្ត្រី
ថ្នាក់ដឹកនាំ និងបុគ្គលិកក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ឆ្នាំ ២០១០					
រដ្ឋមន្ត្រី	០១	០០	០១	១០០%	០០
រដ្ឋលេខាធិការ	០៩	០០	០៩	១០០%	០០
អនុរដ្ឋលេខាធិការ	០៧	០២	០៩	៧៧.៧៧ %	២២.២២%
ទីប្រឹក្សា	១៦	០០	១៦	១០០%	០០
អគ្គនាយក	០៣	០០	០៣	១០០%	០០
អគ្គនាយករង	១០	០០	១០	១០០%	០០
ប្រធាននាយកដ្ឋាន	១៤	០៣	១៧	៨២.៣៥ %	១៧.៦៤ %
អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន	៤៧	១៥	៦២	៧៥.៨០%	២៤.១៩%
ប្រធានការិយាល័យ	៣០	១៦	៤៦	៦៥.២១%	៣៤.៧៨%
អនុប្រធានការិយាល័យ	៤១	៣៥	៧៦	៥៣.៩៤%	៤៦.០៥%
បុគ្គលិក	១៥៨	៩៩	២៥៧	៦១.៤៧ %	៣៨.៥២%
សរុប	៣៣៦	១៧០	៥០៦	៦៦.៤០ %	៣៣.៥៩ %
ថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ					
ប្រធានមន្ទីរ	២៤	០០	២៤	១០០ %	១០០
អនុប្រធានមន្ទីរ	៧០	១៤	៨៤	៨៣.៣៣%	១៦.៦៦%
ប្រធានការិយាល័យ រាជធានី ខេត្ត	៨៧	២៩	១១៦	៧៥%	២៥%
អនុប្រធានការិយាល័យ រាជធានី ខេត្ត	១០៨	៧៣	១៨១	៥៩.៦៦ %	៤០.៣៣%
បុគ្គលិក រាជធានី ខេត្ត	១២៥	១២៥	២៥០	៥០%	៥០%
ប្រធានការិយាល័យ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ	១២៦	១២	១៣៨	៩១.៣០%	៨.៦៩%
អនុប្រធានការិយាល័យក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ	១២៩	៤១	១៧០	៧៥.៨៨	២៤.១១%
បុគ្គលិក ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ	៨១	៦១	១៤២	៥៧.០៤	៤២.៩៥%
សរុប	៧៥០	៣៥៥	១ ១០៥	៦៧.៨៧ %	៣២.១២ %

ក្រាហ្វិកទី ១: ភាគរយថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីស្ត្រី និងបុរស នៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

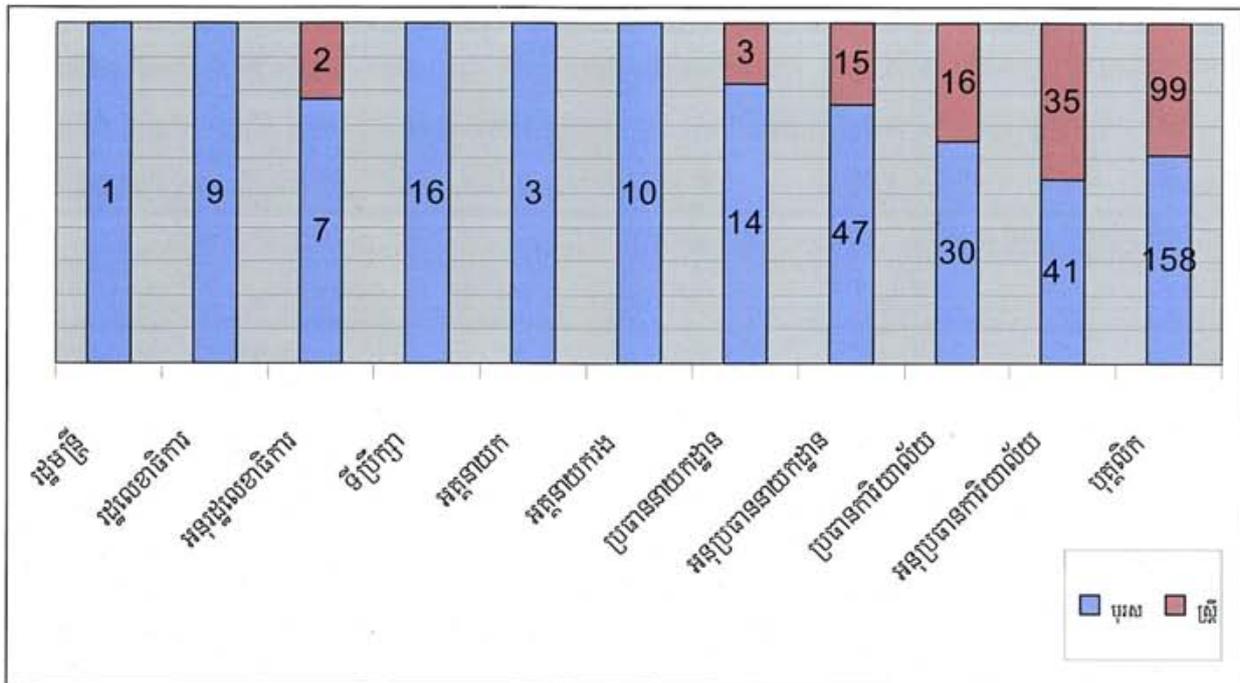

ប្រភព: ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

ចំណែកនៅក្នុងជួរថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់វិញ មានស្ត្រីតែ ០២ នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលមានតួនាទីជាអនុរដ្ឋលេខាធិការ ។ ដូចនេះរាល់ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចសំខាន់ៗ ភាគច្រើនគឺធ្វើឡើងដោយបុរស ។

ក្រាហ្វិកទី ២ ខាងក្រោមបង្ហាញថា នៅថ្នាក់កណ្តាល ស្ត្រីមានតំណាងតិចតួចនៅក្នុងគ្រប់តំណែងទាំងអស់ ។ ស្ត្រីគ្មានតំណែងជាអគ្គនាយក និងអគ្គនាយករងទេ ។

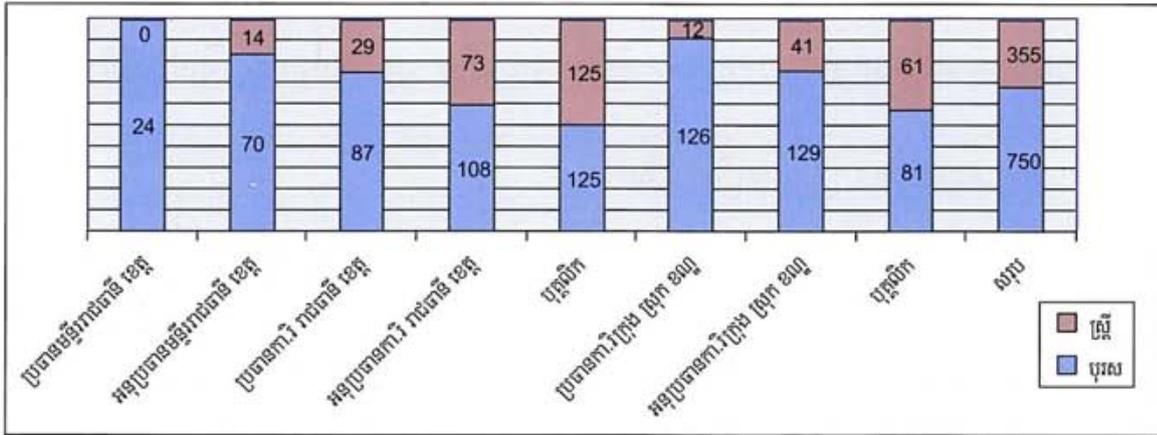
ក្រាហ្វិក ២: តួនាទី ឬតំណែងរបស់មន្ត្រីក្រសួងនៅថ្នាក់កណ្តាល

ប្រភព: ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

ដូចគ្នានេះដែរ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិវិញ ស្ត្រីមានតំណែងតិចតួចប្រៀបធៀបទៅនឹងបុរស ។ គ្មានតំណាងស្ត្រីជាប្រធានមន្ទីរ ទេ ហើយមានស្ត្រីតែ ១៧ ភាគរយប៉ុណ្ណោះជាអនុប្រធានមន្ទីរ ។ រីឯប្រធានការិយាល័យ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ជាស្ត្រី មានត្រឹមតែ ៩ ភាគរយ ។

ក្រាហ្វិក ៣: តួនាទី ឬតំណែងរបស់មន្ត្រីក្រសួងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន

ប្រភព: ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

តំណែងនៅក្នុងថ្នាក់ដឹកនាំមានការពាក់ព័ន្ធយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងកម្រិតអប់រំសិក្សា ខ្លះការគាំទ្រនិងលើកទឹកចិត្តពីថ្នាក់ដឹកនាំ មិនសូវមានស្ត្រីជាបេក្ខជនក្នុងការដាក់ពាក្យចូលជាមន្ត្រី ។ ដូចនេះដើម្បីដោះស្រាយនូវគម្លាតយេនឌ័រនៅក្នុងតួនាទីនេះ ក្រសួងគួរ យកចិត្តទុកដាក់ និងលើកទឹកចិត្តបន្ថែមទៀតដល់ស្ត្រី ក្នុងការទទួលបាននូវតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ក៏ដូចជាការផ្តល់អាទិភាពដល់ ស្ត្រីឱ្យបានប្រលងជាប់ជាមន្ត្រីថ្មី ដើម្បីបានចូលរួមកាន់តែច្រើននៅក្នុងការងារសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។ ទន្ទឹម នេះ ស្ត្រីត្រូវព្យាយាមបង្កើនសមត្ថភាពខ្លួនឯង ដើម្បីពង្រឹងពង្រីកឱកាសរបស់ខ្លួនក្នុងការទទួលបាននូវតួនាទីទាំងនេះ ។

៣-២-២ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស

តាមរបាយការណ៍បូកសរុបលទ្ធផលការងារប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទាបានបង្ហាញ ថាក្រសួងបានបញ្ជូនមន្ត្រីជាច្រើននាក់ទៅចូលរួមការបណ្តុះបណ្តាលទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស លើជំនាញផ្សេងៗ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារ និងសមត្ថភាពជំនាញដល់មន្ត្រីក្រសួង បានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ផ្នែកសេវាសង្គមកិច្ចមូលដ្ឋាន (BSST) ផ្នែកសេវាសង្គមកិច្ចជំនាញ (PSST) វគ្គគ្រប់គ្រងសេវាសង្គមកិច្ច (MSST) ចិត្តសង្គម (TPO) កម្មវិធីវគ្គបំប៉ន ការងារយល់ដឹងរដ្ឋបាលសង្គមកិច្ច វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពី កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរង គ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សដល់មន្ត្រីសង្គមកិច្ច ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព និងធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព នូវដំណើរការការពារជនរង គ្រោះវគ្គជំនាញទំនាក់ទំនងថ្នាក់មធ្យម វគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញធ្វើបទបង្ហាញពីអាជីព វគ្គបណ្តុះបណ្តាលការគ្រប់គ្រង និងភាព ជាអ្នកដឹកនាំសម្រាប់អ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ ។ ប៉ុន្តែតួលេខនៃអ្នកចូលរួមមិនបានពេញគ្រប់ដាច់ថា តើមានស្ត្រីប៉ុន្មាននាក់បានចូលរួម ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញនីមួយៗឡើយ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ចំនួនស្ត្រីដែលបានចូលរួមនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលទាំងនោះមាន ចំនួនតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ។

ទន្ទឹមនឹងនេះទោះបីជាមានការបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើនវគ្គហើយក៏ដោយ ទំហំនៃតម្រូវការការបណ្តុះបណ្តាលនៅតែមាន ច្រើនទាំងលើមុខជំនាញបច្ចេកទេស ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារក៏ដូចជាការបណ្តុះបណ្តាលយេនឌ័រដល់គ្រប់មន្ត្រីទាំងអស់នៅ ក្នុងក្រសួងជាពិសេសដោយផ្តល់អាទិភាពដល់ស្ត្រី ។

ម្យ៉ាងវិញទៀតការបណ្តុះបណ្តាលយេនឌ័រត្រូវរៀបចំឡើងជាពិសេសសម្រាប់ថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ដើម្បីទទួលបានការ គាំទ្រកាន់តែខ្លាំងនៅក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យនេះ ។

៣-៣ ការវិភាគយេនឌ័រនៅក្នុងកម្រិតអ្នកទទួលបានលិខិតសេវាសង្គមកិច្ច អតិថិយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

៣-៣-១ សេវាសុខុមាលភាពសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រងាយរងគ្រោះ

ក្នុងនាមជាសេនាធិការរបស់ក្រសួង នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម មានភារកិច្ចសំខាន់ៗដូចជា កម្មវិធីជួយជនអនាថា ការពារ ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ កម្មវិធីជួយជនរងគ្រោះ និងជនរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ កម្មវិធីជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់សម្រាប់ជនក្រីក្រងាយរងគ្រោះ ការងារគ្រួសារនិងទិវា គ្រួសារនិងការងារដ៏សម្បទានសង្គមកិច្ច ។

ជាទូទៅស្ត្រី និងកុមារងាយរងគ្រោះដោយសារអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសការជួញដូរផ្លូវភេទ ។ ដូចនេះដើម្បីទប់ ស្កាត់បញ្ហាទាំងនេះក្រសួង ស អ យ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរដែនដីក្នុងការ អប់រំផ្សព្វផ្សាយតាម សហគមន៍ ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការជួញដូរមនុស្ស និងការពារទប់ស្កាត់ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយគ្មានសុវត្ថិ ភាព ក៏ដូចជាការរាយការណ៍ពីសកម្មភាពសង្ស័យលើការជួញដូរមនុស្សដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានជាដើម ។ លើសពីនេះ ប្រធានបទ ស្តីពីការទប់ស្កាត់ជំងឺអេដស៍ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងការអប់រំផ្សព្វផ្សាយនេះផង ដែរ ។

ចំនួនមណ្ឌលសម្រាប់ទទួលជនរងគ្រោះជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារីដោយសារអំពើជួញដូរ និងការផ្តល់សេវាសម្រាប់ជនរង គ្រោះនៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ដែលទាមទារឱ្យក្រសួងពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើនចំនួនមណ្ឌលថែមទៀត ។ ទាក់ទិននឹង ការងារបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេម៉ាយ និងស្ត្រីជាមេគ្រួសារត្រូវបានផ្តល់អាទិភាពក្នុងការទទួលបានដី សម្បទានសង្គមកិច្ច ហើយលក្ខណវិនិច្ឆ័យស្ត្រីទាំងនេះ គួរដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងគោលការណ៍ណែនាំ នៃការបែងចែកដីសម្បទាន សង្គមកិច្ច ។ ដូចគ្នានេះ ដែរមន្ទីរ ស.អ.យ ត្រូវជួយសម្របសម្រួលដល់ពួកគាត់ដូចជាការពន្យល់ណែនាំអំពីគោលការណ៍ឬការ ណែនាំក្នុងការបំពេញកសាងពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗជាដើម ។

យោងលើគោលការណ៍បញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងការងារបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច របស់ក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយ កម្ម និងសំណង់ បានចែងថាបង្កើតនូវការវិភាគយេនឌ័រក្នុងសហគមន៍ ដើម្បីដឹងពីការប្រើប្រាស់ធនធាន ដឹងពីផលប៉ះពាល់លើការ រស់នៅរបស់ស្ត្រី និងបុរសក្នុងតំបន់នោះ ដូចជាការរកអនុផលព្រៃឈើ និងការរកខុសជាដើម ។ ការវិភាគយេនឌ័រនេះធ្វើឡើង ដោយការិយាល័យកិច្ចការនារីស្រុក ដែលសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងក្រុមការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួង ស អ យ រួមជាមួយនឹងក្រសួងកិច្ចការនារី ។ ចំណែកលក្ខណវិនិច្ឆ័យក្នុងការជ្រើសរើស អ្នកដែលត្រូវទទួលបានដីសម្បទានសង្គម កិច្ចត្រូវបានកែប្រែដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំជាអ្នកដាក់ពិន្ទុ គ្រួសារណាដែលមានប្តីចូលចិត្ត បង្កបញ្ហាដូចជាលេងល្បែងស៊ីសង ផឹកស៊ុកា ស្ត្រីមេម៉ាយ ស្ត្រីមេគ្រួសារ ជនពិការ និងជនផ្ទុកមេរោគអេដស៍ នឹងត្រូវបានពិចារណាដោយមិនអាចបង្ខំប្រពន្ធ ឱ្យធ្វើអ្វីតាម បំណងខ្លួនឡើយ ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ត្រូវមានការចុះតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីធានាថាដីដែលបានបែងចែកធ្វើឡើង

ដោយស្របច្បាប់ ។ ការដាក់ពាក្យត្រូវធ្វើឡើងទាំងប្តី និងប្រពន្ធ រាល់ព័ត៌មាននៃការបែងចែកដីត្រូវផ្សព្វផ្សាយតាមផ្ទះ ដើម្បីធានាថាស្ត្រីអាចទទួលបាននូវព័ត៌មានដូចជាបុរសដែរ ។

៣-៣-២ សេវាសុខុមាលភាពកុមារ និងយុវនីតិសម្បទា

ចំពោះសេវាសុខុមាលភាពកុមារ និងយុវនីតិសម្បទាវិញ ក្រសួងមានក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ និងនាយកដ្ឋានពីរគឺ នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ និងនាយកដ្ឋានយុវនីតិសម្បទា ដែលកំពុងធ្វើការបម្រើសេវាទាំងនេះ ។

នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ បាននិងកំពុងធ្វើការជាមួយកុមារងាយរងគ្រោះដូចជាកុមារកំព្រា កុមារពិការ និងកុមាររងគ្រោះផ្សេងទៀត ទាំងនៅក្នុងសហគមន៍ និងនៅតាមមណ្ឌល ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់សិទ្ធិសំខាន់ៗទាំងបួនរបស់កុមារ ។

ផ្អែកតាមរបាយការណ៍ ស្តីពីការចុះអធិការកិច្ចសម្រាប់ការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារនៅក្នុងមណ្ឌល ឆ្នាំ ២០០៩ បានបង្ហាញថា មានមណ្ឌលកុមារកំព្រាសរុបចំនួន ២៥៧ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិ និងអន្តរជាតិ និងមាន ២១ មណ្ឌលដែលនៅក្រោមចំណុះរបស់ក្រសួង ដែលមានកុមាររស់នៅចំនួន ១៣ ៨១២ នាក់ ដែលមានកុមារីចំនួន ៥ ៥០៨ នាក់ កុមារា ៨ ៣០៤ នាក់ ។ កន្លងមក មណ្ឌលភាគច្រើនអនុវត្តន៍បានល្អ ប៉ុន្តែមណ្ឌលខ្លះអនុវត្តមិនបានទាំងស្រុងនូវបទដ្ឋានអប្បបរមានៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារនោះនៅឡើយ ។ ដូចនេះក្រសួងត្រូវបន្តធ្វើការតាមដានជាប់ជាប្រចាំ ដើម្បីធានាថាកុមារនៅតាមមណ្ឌលទទួលបានការថែទាំល្អ និងប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងធានាថាស្ត្រី និង បុរស កុមារី កុមារាទទួលបាននូវតម្រូវការរបស់គេ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដើម្បីធានានិរន្តរភាពក្នុងការថែទាំកុមារទាំងនោះគួរតែត្រូវបានធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសហគមន៍ដោយមានការតាមដាន និងការជួយឧបត្ថម្ភគ្រប់គ្រាន់ ។

ដូចគ្នានេះដែរ ក្រសួងក៏បានធ្វើការជាមួយកុមារនៅតាមសហគមន៍ ទាំងកុមារងាយរងគ្រោះ និងកុមាររងគ្រោះក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់សិទ្ធិកុមារ និងផ្តល់កិច្ចការពារដល់កុមារ ។ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងដល់សហគមន៍អំពីកិច្ចការពារកុមារដល់គ្រប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន គឺជាប្រការមួយសំខាន់ដើម្បីឈានសម្រេចជោគជ័យក្នុងការងារនេះ ។ ការអនុវត្តច្បាប់សុំកូន ដែលទើបនឹងត្រូវបានអនុម័តនាពេលថ្មីៗនេះ ក៏ជាផ្នែកមួយរួមចំណែកលើកស្ទួយសិទ្ធិកុមារ និងផ្តល់ការការពារដល់កុមារផងដែរ ។

ទាក់ទិន នឹងការងារយុវនីតិសម្បទាវិញ ក្រសួងកំពុងសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជួយដល់កុមារញៀនថ្នាំ និង កុមារដែលទំនាស់នឹងច្បាប់ ទាំងនៅពន្ធនាគារ និងនៅសហគមន៍ ។ បច្ចុប្បន្ននេះក្រសួងមានមណ្ឌលយុវនីតិសម្បទាតិចតួចប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងប្រទេសដែលមណ្ឌលទាំងនេះទទួលបានតែមនុស្សប្រុស ។ ក្រសួងគួរពិនិត្យលទ្ធភាព ក្នុងការពង្រីកមណ្ឌលតាមរាជធានី ខេត្ត និងមណ្ឌលដែលអាចទទួលស្ត្រីរងគ្រោះផងដែរ ដើម្បីផ្តល់សេវា ប្រឹក្សាអប់រំ និងការផ្តល់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈផ្សេងៗ ។

ដើម្បីរួមចំណែកទប់ស្កាត់នូវបញ្ហាទាំងនេះ ក្រសួងត្រូវសហការជាមួយក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយអប់រំតាមសហគមន៍ និងសាលារៀន ដល់កុមារឱ្យយល់ច្បាស់អំពីច្បាប់ និងជាពិសេសយេនឌ័រនិង ផលវិបាកនៃការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន មិនតែប៉ុណ្ណោះក្រសួងកំពុងរៀបចំបង្កើតច្បាប់ ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន ។

៣-៣-៣ សេវាសុខុមាលភាពជនពិការ និងស្ត្រីរងទ្វេភាពពលកម្ម

ក្រសួងស.អ.យ បានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ តាមរយៈការជំរុញឱ្យមានការ

អនុវត្តច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ ដែលបានអនុម័តកាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ ។ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ ក៏ដូចជាការស្វែងរកការគាំទ្រមតិគ្រប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្រសួងបានរៀបចំផែនការសកម្មភាពក្នុងការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយតាមរយៈសិក្ខាសាលា និងបានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោលសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់នេះ ។ ក្រសួងបានផ្តល់អាទិភាពដល់ស្ត្រី ជាពិសេសស្ត្រីពិការឱ្យបានច្រើន ដើម្បីទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលជាគ្រូបង្គោល និងជាជនគំរូដល់គ្រប់ស្ថាប័ននិងមហាជនទូទៅ ។ ម្យ៉ាងទៀតដើម្បីជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ ក្រសួងនឹងបន្តរៀបចំជាលិខិតបទដ្ឋាន និងគោលការណ៍ណែនាំពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ។ នាយកដ្ឋានជំនាញត្រូវធ្វើការសហការជាមួយក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័ររបស់ក្រសួង ដើម្បីបញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងលិខិតបទដ្ឋាន និងគោលការណ៍ណែនាំទាំងនោះ ។

ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងសេវាកម្មបម្រើតាមសហគមន៍ ក៏ជាកត្តារួមចំណែកមួយយ៉ាងសំខាន់ដល់ស្ត្រី និងកុមារពិការ ។ ជាទូទៅស្ត្រី និងកុមារត្រូវបានចាត់ទុកថាជាក្រុមងាយរងគ្រោះ ដោយមិនទាន់គិតបញ្ចូលពិការភាពនៅឡើយ ។ ដូចនេះស្ត្រី និងកុមារដែលពិការ កាន់តែមានភាពងាយរងគ្រោះ និងទទួលនូវការរើសអើងខ្លាំងនៅក្នុងសង្គម ដែលនេះទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសដល់ពួកគាត់ ។ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ការផ្តល់ឱកាសការងារ និងការទទួលបានសេវាគាំទ្រផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងសហគមន៍ គឺជាកត្តាចាំបាច់ ដើម្បីលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ពួកគាត់ ក៏ដូចជាឈានទៅរកការលុបបំបាត់ភាពរើសអើងជនពិការនៅក្នុងសង្គម ។ ការពង្រឹងភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីពិការ តាមរយៈការចងក្រងក្រុមជួយខ្លួនឯងព្រមទាំងការផ្តល់ការគាំទ្រផ្សេងៗដូចជាការផ្តល់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ការទទួលសេវាវិញ្ញាបនបត្រ ការជួយទំនាក់ទំនងជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ ដើម្បីទទួលបានសេវាផ្សេងៗទៀតជាដើម ។

៣-៣-៤ របបសន្តិសុខសង្គម សុខុមាលភាពមនុស្សចាស់ មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងប្រជាជនទូទៅ

របបសន្តិសុខសង្គមនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានតាំងពីរបបរដ្ឋកាលព្រះបាទនរោត្តមសុរាម្រិត តាមព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ១០ ន.ស ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៥៥ ។ នេះសបញ្ជាក់ពីការយកព្រះម្ចាស់ទុកដាក់មកលើប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ។ ប៉ុន្តែរបបសន្តិសុខសង្គមនេះ ត្រូវបានបំបាត់ចោលទាំងស្រុងក្នុងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ប៉ុលពត ។ ក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ឆ្នាំ១៩៧៥ រដ្ឋបាន ផ្តល់នូវការធានារ៉ាប់រងទាំងស្រុងចំពោះជីវភាព និងសុខុមាលភាពរបស់កម្មាភិបាល បុគ្គលិក និងកម្មកររដ្ឋហើយបានបង្កើតរបបសន្តិសុខសង្គម ដោយផ្តល់នូវការធានារ៉ាប់រងសង្គមសម្រាប់កម្មាភិបាល បុគ្គលិក និងកម្មកររដ្ឋដែលក្នុងនោះផ្តល់នូវរបបឧបត្ថម្ភសម្រាប់ការមានជំងឺ គ្រោះថ្នាក់ការងារ សម្រាលកូន មរណភាព និងជួបការលំបាកខ្លាំង ។ បច្ចុប្បន្នអនុវត្តតាមយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី ៣ ត្រង់ចតុកោណទី៣ មុំទី៤ ដែលចែងពីការរៀបចំប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីបុគ្គលិក កម្មករ និងគោលនយោបាយ ស្តីពីការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានរៀបចំព្រះរាជក្រឹត្យ ស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គម និងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីការបង្កើតរបបសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដែលគ្របដណ្តប់លើការកាត់ចំនួន ៦ គឺ ការចូលនិវត្តន៍ ការបាត់បង់សម្បទាវិជ្ជាជីវៈ មាតុភាព គ្រោះថ្នាក់ការងារ មរណភាព និងអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក ដែលបច្ចុប្បន្នស្ថាប័ននេះកំពុងរៀបចំយន្តការរបស់ខ្លួនជាបណ្តើរៗ ដោយរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ និងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទង នឹងការផ្តល់សេវាឱ្យកាន់តែប្រសើរ តាមគោលការណ៍អភិបាលមានតម្លាភាពប្រសិទ្ធភាព និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់លើការធានារ៉ាប់រងចំពោះប្រជាជនខ្មែរជាពិសេសស្ត្រីដែលក្នុងនោះមន្ត្រីរាជការជាស្ត្រី មានសិទ្ធិឈប់សម្រាកលំហែមាតុភាពរយៈពេល ៣ខែ មុនឬក្រោយសម្រាលកូន និងមានបន្ថែមរបបឧបត្ថម្ភសម្រាលកូនចំនួន ៦០០.០០០រៀល ។ ទន្ទឹមនឹងនោះក្នុងរយៈពេល ១២ ខែក្រោយពេលសម្រាលកូន មានសិទ្ធិឈប់សម្រាក ១ ម៉ោង ក្នុង ១ ថ្ងៃ ។ បន្ថែមពីលើនោះ ស្ត្រីទូទៅដែលមានស្នាមមីជាមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល

បានទទួលរបបឧបត្ថម្ភចំនួន ៦.០០០ រៀលក្នុង ១ ខែ ទោះបីជាប្តី បានទទួលមរណភាព ក៏នៅអាចទទួលរបបឧបត្ថម្ភដដែល ខុសពីបុរសដោយមិនមានប្រាក់ ឧបត្ថម្ភក្នុងករណីដូចគ្នា ។

ជាមួយគ្នានោះផងដែរ បេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល បាននិងកំពុងរៀបចំអនុក្រឹត្យ ស្តីពីការ ធានារ៉ាប់រងសុខភាព ដែលជាកត្តាអនុគ្រោះដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងវត្តជន ជនបាត់បង់សម្បទា វិជ្ជាជីវៈ និងអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក ។

៣-៣-៥ របបសន្តិសុខសង្គម និងសុខុមាលភាពនៃអតីតយុទ្ធជន

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានអនុវត្តយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនូវការងារដោះស្រាយរបបគោល នយោបាយជូនជនពិការ និងវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ គ្រួសារជនមរណៈ និងគ្រួសារជនពលី ដោយយោងតាមបទដ្ឋាន ច្បាប់ជាធរមាន ។ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព ការផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គម ជូនអតីតយុទ្ធជនឱ្យកាន់តែប្រសើរ រាជរដ្ឋាភិបាលបាននិង កំពុងបង្កើតនូវបេឡាជាតិអតីតយុទ្ធជន និងរៀបចំនីតិវិធីដើម្បីដាក់ឱ្យដំណើរការការងារនេះឱ្យបានឆាប់រហ័សខាងមុខ ។

ដើម្បីធានានូវតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ក្នុងការចំណាយថវិកាជាតិ យន្តការនៃការរៀបចំបង្កើតឱ្យមាន មូលដ្ឋាន ទិន្នន័យរបស់អតីតយុទ្ធជន គឺជាព័ត៌មានចាំបាច់ ក្នុងការគ្រប់គ្រងចំនួនពិតប្រាកដ ក៏ដូចជាបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល ក្នុងការលើក ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងៗ ។

ប៉ុន្តែជាទូទៅស្ត្រីជាគ្រួសាររបស់អតីតយុទ្ធជន ក្លាយជាអ្នកទទួលបន្ទុកដោះស្រាយជីវភាពគ្រួសារ ដែលភាគច្រើនមាន ជីវភាពមិនសូវធូរធារ ជាស្ត្រីមេម៉ាយ ហើយស្ត្រីដែលជាភរិយា ជាម្តាយ ស្ថិតនៅក្នុងវ័យចាស់គ្មានកម្លាំងគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបំពេញ ការងារពលកម្មធ្ងន់ៗនោះទេ ដូចនេះការជួយសម្រាលបន្ទុកដល់គ្រួសារអតីតយុទ្ធជនតាមរយៈការអភិវឌ្ឍ គឺជាប្រការមួយ សំខាន់ណាស់ ដើម្បីលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ពួកគាត់ ឧទាហរណ៍ការសាងសង់ផ្ទះនៅតាមសហគមន៍ ការកសាងភូមិអតីតយុទ្ធជន ការ បែងចែកដីឱ្យសម្រាប់សាងសង់ផ្ទះជូនអតីតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទពង្រឹងសកម្មភាព និងការបញ្ចូលពួកគេនៅក្នុង ការអភិវឌ្ឍ ។

គ្រួសារយុទ្ធជនពលី មរណៈ គួរទទួលបានការឧបត្ថម្ភផ្នែកថវិកា និងសម្ភារៈឱ្យបានច្រើនដោយហេតុថាស្ត្រីត្រូវក្លាយជា មេគ្រួសារស្វែងរកប្រាក់ចំណូល ដើម្បីចិញ្ចឹមកូនដែលជាទូទៅស្ត្រីទាំងនោះមិនសូវមានជំនាញ និងចំណេះដឹងតិចតួចដើម្បីបំពេញ ការងារនោះទេ ។

ជំពូកទី ៤ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ឆ្នាំ ២០១១-២០១៥

គោលបំណងនៃការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា គឺដើម្បីធានាថាគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា បានដាក់បញ្ចូលដល់បញ្ហាយេនឌ័រ និងធានារាល់សេវាកម្មទាំងឡាយត្រូវបានផ្តល់ដល់ជនងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រី កុមារ ជនពិការ អតីតយុទ្ធជន និងមនុស្សចាស់ជាដើម ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា គឺជាក្រសួងមួយដែលមានលក្ខណៈពិសេសដោយហេតុថាបេសកកម្មរបស់ក្រសួង បានធ្វើការរួចជាស្រេចជាមួយក្រុមគោលដៅដែលងាយរងគ្រោះដូចបានរៀបរាប់ខាងដើម ។ ដូចនេះការបន្តអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រទាំងអស់របស់ក្រសួងដូចបានចែងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ៥ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៣ គឺជាការរួមចំណែកលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យនេះ ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ត្រូវបានធានានូវការយកចិត្តទុកដាក់លើបញ្ហាយេនឌ័រ ដែលមានដូចខាងក្រោម៖

១. បង្កើនការចូលរួមរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងក្រសួង រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
២. បង្កើននូវការទទួលបានសេវាសុខុមាលភាពសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ
៣. បង្កើនការផ្តល់សេវាសុខុមាលភាពកុមារ និងយុវនីតិសម្បទា
៤. បង្កើនសេវាសុខុមាលភាពជនពិការ និងស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម
៥. ពង្រឹងពង្រីករបបសន្តិសុខសង្គម សុខុមាលភាពមនុស្សចាស់ និងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល
៦. ពង្រឹងពង្រីករបបសន្តិសុខសង្គម និងសុខុមាលភាពនៃអតីតយុទ្ធជន

យុទ្ធសាស្ត្រទី១: បង្កើនការចូលរួមរបស់ស្ត្រី នៅក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងក្រសួង រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
 គោលបំណងទី១: បង្កើនសមត្ថភាពរបស់ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ថ្នាក់កណ្តាល និងថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមន្ត្រីក្រសួងទាំងមូលលើជំនាញបច្ចេកទេស និងយេនឌ័រ ។

សកម្មភាព:

- រៀបចំបង្កើតក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- បណ្តុះបណ្តាលក្រុមការងារយេនឌ័រទាំងថ្នាក់កណ្តាល និងរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អំពីទស្សនទានយេនឌ័រ ការវិភាគយេនឌ័រ និងការធ្វើផែនការ
- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីទាំងស្ត្រី និងបុរស និងក្រុមការងារយេនឌ័រទាំងថ្នាក់កណ្តាល និងរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ លើជំនាញគ្រប់គ្រងភាពជាអ្នកដឹកនាំ រដ្ឋបាល លេខាធិការ ពិធីការ ភាសាអង់គ្លេស និងកុំព្យូទ័រ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រថ្នាក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីអំពីទស្សនទានយេនឌ័រ ការវិភាគយេនឌ័រ និងធ្វើផែនការយេនឌ័រ ដែលបានផ្តល់ឱ្យក្រុមការងារយេនឌ័រថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលលើជំនាញគ្រប់គ្រងភាពជាអ្នកដឹកនាំ រដ្ឋបាល លេខាធិការ ភាសាអង់គ្លេស និងកុំព្យូទ័រ ដែលផ្តល់ដល់មន្ត្រីស្ត្រី និងបុរស និងក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ក្នុងក្រសួង ស.អ.យ ។

គោលបំណងទី២: បង្កើនឱ្យមានការគាំទ្រមតិ និងការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ។

សកម្មភាព:

- រៀបចំសិក្ខាសាលាវេទិកាពិភាក្សាលើការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ នៅក្នុងវិស័យស.អ.យ
- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាល អំពីយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យ
- រៀបចំប្រារព្ធទិវា៨មីនាដោយបញ្ចូលសារសំខាន់ៗ ទាក់ទងនឹងយេនឌ័រដើម្បីបង្កើនការគាំទ្រពីថ្នាក់ដឹកនាំ
- បញ្ចូលរបៀបវារៈ ស្តីពីការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ក្នុងវេទិកាថ្នាក់ជាតិពហុវិស័យ ស្តីពីកុមារកំព្រា និងកុមារងាយរងគ្រោះ និងទៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារពហុវិស័យ
- គ្រប់កិច្ចប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំ ឬសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវមានបញ្ចូលរបៀបវារៈ នៃការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនសិក្ខាសាលាវេទិកាពិភាក្សាលើការលើកកម្ពស់ សមភាពយេនឌ័រ ក្នុងវិស័យស.អ.យ ដែលបានរៀបចំ
- ចំនួនអ្នកចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលាវេទិកាពិភាក្សា លើការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យ
- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យ ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាល
- ចំនួនពិធីនៃការប្រារព្ធទិវា៨មីនាត្រូវបានបញ្ចូលសារសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ
- ចំនួនវេទិកាថ្នាក់ជាតិពហុវិស័យ ស្តីពីកុមារកំព្រា និងកុមារងាយរងគ្រោះកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារពហុវិស័យ ដែលបានបញ្ចូលរបៀបវារៈ ស្តីពីការលើកកម្ពស់យេនឌ័រ
- ចំនួនសកម្មភាពកិច្ចប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំសំខាន់ៗ ឬសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ ក្នុងក្រសួងស.អ.យ ដែលបានបញ្ចូលរបៀបវារៈ ស្តីពីការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ។

គោលបំណងទី ៣: ផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបាន ការតែងតាំង ឬដំឡើងឋានៈ ។

សកម្មភាព:

- អនុវត្តប្រព័ន្ធកូតាជ្រើសរើសដល់ស្ត្រីឱ្យបានជាប់ជាមន្ត្រីថ្មីពី ៣០% ទៅ ៥០%
- បញ្ចូលសមាជិកក្រុមការងារយេនឌ័រទៅក្នុងគណៈកម្មការប្រឡងជ្រើសរើសបុគ្គលិក
- រៀបចំគោលការណ៍តែងតាំងឱ្យឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ ។

សូចនាករ:

- មានប្រព័ន្ធកូតាជ្រើសរើសដល់ស្ត្រីឱ្យជាប់ជាមន្ត្រីថ្មី
- ភាគរយនៃស្ត្រីដែលជាប់ជាមន្ត្រីថ្មី
- ចំនួនសមាជិកក្រុមការងារយេនឌ័រ ជាគណៈកម្មការប្រឡងជ្រើសរើសបុគ្គលិក
- ចំនួនលិខិតគតិយុត្តតែងតាំង ដែលមានស្ត្រីចូលរួម ។

យុទ្ធសាស្ត្រទី២: បង្កើននូវការផ្តល់សេវាសុខុមាលភាពសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសដល់ស្ត្រីក្រីក្រស្ត្រីមេគ្រួសារ

គោលបំណងទី ១: បង្ការទប់ស្កាត់ការជួញដូរស្ត្រី និងកុមារ ។

សកម្មភាព:

- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការជួញដូរស្ត្រីនិងកុមារ និងជំងឺអេដស៍ដល់គ្រួសារក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះរួមមានស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ
- ទិវា ១៥ឧសភាស្តីពីគ្រួសារ ត្រូវបានប្រារព្ធនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ដោយបញ្ចូលរបៀបវារៈយេនឌ័រ

- បណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីទាំងស្រុង បុរសនៃក្រសួងស.អ.យ ស្តីពី គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

សូចនាករ:

- ចំនួនគ្រួសារក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះរួមមានស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារដែលយល់ដឹងអំពីការជួញដូរស្ត្រី កុមារ និងជំងឺអេដស៍
- ទិវា១៥ឧសភា ស្តីពីគ្រួសារដោយមានបញ្ចូលរបៀបវារៈយេនឌ័រ
- ចំនួនមន្ត្រីដែលបានទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស
- ចំនួនមន្ត្រីជាស្ត្រីដែលបានបណ្តុះបណ្តាល ។

គោលបំណងទី ២ : ផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ដល់ជនរងគ្រោះដោយគ្រោះមហន្តរាយ

សកម្មភាព:

- សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្តល់ជំនួយទាន់ពេលវេលាដល់ជនរងគ្រោះដោយយកចិត្តទុកដាក់ដល់តម្រូវការស្ត្រី និងកុមារ
- អប់រំស្ត្រី និងកុមារអំពីគ្រោះថ្នាក់មហន្តរាយ និងវិធីដំណោះស្រាយទប់ទល់ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនកញ្ចប់សង្គ្រោះដែលបានផ្តល់ឱ្យជនរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដោយសហការជាមួយនឹងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
- ចំនួនគ្រួសារដែលមានស្ត្រី និងកុមារបានទទួលកញ្ចប់សង្គ្រោះ
- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីអំពី គ្រោះមហន្តរាយ និងវិធីដំណោះស្រាយទប់ទល់សម្រាប់ស្ត្រី និង កុមារ

គោលបំណងទី៣: សម្របសម្រួលដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេម៉ាយ ស្ត្រីមេគ្រួសារ គ្រួសារយុទ្ធជនពិការ និងពិការក្នុងការទទួលបានដីសម្បទានសង្គមកិច្ច និងតម្រូវការស្ត្រី ក្នុងការប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ។

សកម្មភាព:

- ជួយផ្តល់ព័ត៌មាន និងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដល់ស្ត្រីឱ្យបានយល់ច្បាស់ការបែងចែកដីធ្លី
- ជួយសម្របសម្រួល និងណែនាំដល់ស្ត្រី ជាពិសេសស្ត្រីដែលមិនអាចអាន និងសរសេរអក្សរបាន ក្នុងការបំពេញបែបបទ
- លក្ខខណ្ឌនៃការបែងចែកដីធ្លីត្រូវដាក់ផ្តល់អាទិភាពដល់គ្រួសារយុទ្ធជនពិការ និងពិការ ស្ត្រីមេគ្រួសារ និងស្ត្រីក្រីក្រ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនវគ្គផ្សព្វផ្សាយអំពីវិធានការក្នុងការទទួលបានដីសង្គមកិច្ចដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេម៉ាយ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ
- មានការណែនាំដល់ស្ត្រីងាយរងគ្រោះ ក្នុងការបំពេញបែបបទ
- លក្ខខណ្ឌនៃការបែងចែកដីធ្លី មានបញ្ចូលគ្រួសារយុទ្ធជនពិការ ពិការ ស្ត្រីមេគ្រួសារ និងស្ត្រីក្រីក្រជាអាទិភាព ។

គោលបំណងទី ៤: បង្កើនចំនួនមណ្ឌលសំចត និងសេវាផ្សេងៗ (បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ កាត់ដេរ អ៊ុតសក់) ដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារ ។

សកម្មភាព:

- សង់មណ្ឌលសំចត និង ផ្តល់សេវាផ្សេងៗ ដូចជាបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (កាត់ដេរ កាត់ដេរម៉ូត អ៊ុតសក់ សម្លាងកាយ ធ្វើនំម្ហូប ជួសជុលម៉ូតូ) ដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ និងគ្រួសារក្រីក្រ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ និងគ្រួសារក្រីក្រ
- ចំនួនស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីជាមេគ្រួសារដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ។

គោលបំណងទី ៥: ផ្តល់សេវាសង្គមកិច្ចដល់ជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះដោយសារអំពើជួញដូរ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ តាមរយៈការផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅតាមសហគមន៍ ដោយមានការថែទាំ ។

សកម្មភាព:

- ផ្តល់ការផ្សព្វផ្សាយ ស្តីពីសេវាសង្គមកិច្ចដល់ជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ នៅតាមសហគមន៍
- ផ្តល់វត្ថុបណ្តុះបណ្តាល អំពីគោលនយោបាយនៃការការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរ ដល់បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ជាពិសេសជនបង្គោលដែលទទួលបានបន្ទុកស្ត្រី និង កុមារ និងស្ថាប័នសង្គមស៊ីវិលនានា ។

សូចនាករ:

- ចំនួនដងនៃការផ្សព្វផ្សាយ ស្តីពីសេវាសង្គមកិច្ចដល់ជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារនៅតាមសហគមន៍
- ចំនួនអ្នកចូលរួម ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ ដែលជាជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះ នៅតាមសហគមន៍
- ភាគរយកន្លែងស្នាក់នៅតាមសហគមន៍ ដែលបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធផ្តល់សេវា បន្ទាប់ពីការវាយតម្លៃ ។

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៣: បង្កើនការផ្តល់សេវាសុខុមាលភាពកុមារ ជាពិសេសកុមារី និងយុវនីតិសម្បទាទាំងបុរស និង ស្ត្រី

គោលបំណងទី១: ពង្រឹងការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមា នៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ នៅតាមមណ្ឌល និងសហគមន៍ ជាពិសេសកុមារី ។

សកម្មភាព:

- គ្រប់គ្រងទិន្នន័យបែងចែកទេសកុមារកំព្រាទៅតាមមណ្ឌលរបស់រដ្ឋនិងមណ្ឌលរបស់អង្គការ និងនៅតាមសហគមន៍
- បើកវគ្គបំប៉ន ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមានៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ និងសម្រុងស្ថិតិ កុមារាកុមារីនៅតាមមណ្ឌល និងសហគមន៍ ។

សូចនាករ:

- ភាគរយកុមារីកំព្រាដែលទទួលបានការថែទាំនៅតាមមណ្ឌលរដ្ឋ អង្គការ និងសហគមន៍
- ចំនួនវគ្គបំប៉ន ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមានៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ និងស្ថិតិកុមារាកុមារីដែលទទួលបានការថែទាំនៅតាមមណ្ឌល និងសហគមន៍ ។

គោលបំណងទី ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍ដើម្បីចូលរួមលើកកម្ពស់សិទ្ធិកុមារ និងផ្តល់កិច្ចការពារដល់កុមារីនិងកុមារ ។

សកម្មភាព:

- បណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច អាជ្ញាធរដែនដី និងមាតា បិតា ដើម្បីចូលរួមលើកកម្ពស់សិទ្ធិកុមារ និងការពារកុមារ ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ
- លើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ស្ត្រី និងកុមារី កុមារា ក្នុងសកម្មភាពសហគមន៍ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយអំពីសិទ្ធិកុមារ និងការពារកុមារដល់សហគមន៍ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច អាជ្ញាធរដែនដី និងមាតា បិតា ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ
- ចំនួនកុមារី កុមារា និងស្ត្រីដែលបានចូលរួម ។

គោលបំណងទី ៣: បង្កើនសេវាស្តារនីតិសម្បទា ដល់ស្ត្រីពិការ ។

សកម្មភាព :

- សាងសង់មណ្ឌលសម្រាប់ស្ត្រីរងគ្រោះ
- ផ្តល់សេវាប្រឹក្សានិងជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ដល់ស្ត្រីពិការ
- អប់រំផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍ និងសាលារៀនអំពីច្បាប់យុត្តិធម៌ អនីតិជន គ្រឿងញៀន ជំងឺអេដស៍ ដល់សហគមន៍ និងសាលារៀនដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនមណ្ឌលស្ត្រីរងគ្រោះដែលបានសាងសង់បន្ថែម
- ចំនួនស្ត្រីរងគ្រោះដែលបានទទួលសេវាប្រឹក្សា និងផ្តល់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ
- ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់អនីតិជន គ្រឿងញៀន និង ជំងឺអេដស៍ដល់សហគមន៍ និងសាលារៀនដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ
- ចំនួនស្ត្រី និងបុរសក្នុងសហគមន៍ ដែលបានទទួល វគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយ ។

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៤: បង្កើនសេវាសុខុមាលភាពជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រី និង កុមារីពិការ និងស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម

គោលបំណងទី ១: លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារីពិការ និងស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។

សកម្មភាព:

- ជ្រើសរើសស្ត្រី និងស្ត្រីពិការជាគ្រូបង្គោល ដើម្បីបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់
- បញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងៗ
- ស្វែងរកការគាំទ្រពីគ្រប់ស្ថាប័ន ដើម្បីបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ជនពិការ ជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារី ។

សូចនាករ:

- ចំនួនស្ត្រីពិការជាគ្រូបង្គោល
- ចំនួនដងនៃការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់
- លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមានការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
- ចំនួនស្ថាប័ន និងដៃគូដែលបានគាំទ្រ ។

គោលបំណងទី ២ : បង្កើនសេវាសុខុមាលភាពដល់ស្ត្រី និងកុមារីពិការ ។

សកម្មភាព :

- ចងក្រងក្រុមជួយខ្លួនឯងដោយមានការចូលរួមពីស្ត្រីឱ្យបានទូទាំងប្រទេស
- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់ស្ត្រី និងកុមារីពិការ
- សម្របសម្រួលជាមួយនឹងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិនិងអន្តរជាតិ ដើម្បីទទួលបានសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងសេវាគាំទ្រផ្សេងៗទៀត ។

សូចនាករ:

- ចំនួនក្រុមស្ត្រីចូលរួមក្នុងក្រុមជួយខ្លួនឯង
- ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់ស្ត្រី និងកុមារីពិការ
- សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងសេវាគាំទ្រផ្សេងៗត្រូវបានផ្តល់ឱ្យជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រីនិងកុមារីពិការ ។

គោលបំណងទី ៣: រៀបចំចងក្រងទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការ ។

សកម្មភាព:

- សហការជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី និងក្រសួងមហាផ្ទៃក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការទូទាំងប្រទេស ។

សូចនាករ:

- ទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការ ។

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៥: ពង្រឹងពង្រីករបបសន្តិសុខសង្គម សុខុមាលភាពមនុស្សចាស់ និងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ

គោលបំណងទី ១ : ធានាបើកផ្តល់របបសន្តិសុខឱ្យបានទាន់ពេលវេលា មានប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ ។

សកម្មភាព:

- លើកគម្រោងផែនការថវិកាឱ្យបានម៉ត់ចត់ទាន់ពេលវេលា
- រៀបចំសំណុំបែបបទក្នុងការស្នើសុំប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គមឱ្យបានឆាប់រហ័ស
- ជំរុញការបើកផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមតាមប្រព័ន្ធធនាគារ លុបបំបាត់ការទិញ និងលក់របប និងបំបាត់ភាពអសកម្មនានា ។

សូចនាករ:

- ទិន្នន័យមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល
- មានគម្រោងផែនការថវិកាទាន់ពេលវេលា
- មានសំណុំបែបបទ ក្នុងការស្នើសុំប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គម ។

គោលបំណងទី ២: លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ជាពិសេសស្ត្រី

សកម្មភាព:

- លើកគម្រោងផែនការថវិកាឱ្យបានម៉ត់ចត់ទាន់ពេលវេលា
- រៀបចំសំណុំបែបបទក្នុងការស្នើសុំប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គមឱ្យបានឆាប់រហ័ស
- ជំរុញការបើកផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមតាមប្រព័ន្ធធនាគារ
- លុបបំបាត់ការទិញ លក់របប និងបំបាត់ភាពអសកម្មនានា ។

សូចនាករ:

- លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ក្នុងការកសាងរចនាសម្ព័ន្ធ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ការផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសុខភាពដោយការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ
- ចំនួនក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងដៃគូអភិវឌ្ឍដែលបានសហការ ។

គោលបំណងទី ៣ : រៀបចំយន្តការដើម្បីឱ្យមានបេឡាឥណទានសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអនុគ្រោះការប្រាក់កាន់តែទាបបំផុតសម្រាប់ស្ត្រី ។

សកម្មភាព:

- បង្កើតបេឡាឥណទានសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដោយបញ្ចូលការប្រាក់ទាបបំផុតសម្រាប់ស្ត្រី ។

សូចនាករ:

- មានបេឡាឥណទានសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដែលបញ្ចូលការប្រាក់ទាបបំផុតសម្រាប់ស្ត្រី ។

គោលបំណងទី ៤ : កែសម្រួលរបបគោលនយោបាយសម្រាប់មន្ត្រីរាជការ និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារ ។

សកម្មភាព:

- លើកសំណើការកែសម្រួលរបបគោលនយោបាយដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ សិក្សាវាយតម្លៃ និងសម្រេច ។

សូចនាករ:

- របបគោលនយោបាយដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ សិក្សាវាយតម្លៃ និងសម្រេច ។

គោលបំណងទី ៥ : ពង្រឹងការគាំទ្រ និងការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ជនចាស់ជរា ជាពិសេសស្ត្រីចូលរួមក្នុងផលប្រយោជន៍សង្គម ដែលអាចឱ្យជនចាស់ជរាជួយខ្លួនឯងផង និងសង្គមជាតិផង ។

សកម្មភាព:

- បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់ នៃបញ្ហារបស់មនុស្សចាស់ ការការពារសិទ្ធិរបស់ជនចាស់ជរាជាពិសេស ស្ត្រីនៅតាមសហគមន៍ដាច់ស្រយាល
- ធ្វើការវិភាគយេនឌ័រ ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ការធ្វើផែនការ ការវាយតម្លៃសកម្មភាពសម្រាប់ជនចាស់ជរា ។

សូចនាករ:

- ចំនួនការផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់ នៃបញ្ហារបស់មនុស្សចាស់ និងការការពារសិទ្ធិរបស់ជនចាស់ជរា ជាពិសេសស្ត្រីនៅតាមសហគមន៍ដាច់ស្រយាល
- របាយការណ៍ការវិភាគយេនឌ័រ ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ការធ្វើផែនការ ការវាយតម្លៃសកម្មភាពសម្រាប់ជនចាស់ជរា ។

គោលបំណងទី ៦: ផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គមជូនប្រជាពលរដ្ឋទូទៅទាំងស្ត្រី និង បុរស ។

សកម្មភាព:

- ជំរុញការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងលើការផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គម សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅដែលជាកត្តាអនុគ្រោះដល់ជនងាយរងគ្រោះជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ។

សូចនាករ:

- ចំនួនលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងលើការផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គមសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ដែលជាកត្តាអនុគ្រោះដល់ជនងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ។

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៦: ពង្រឹងពង្រីករបបសន្តិសុខសង្គម និងសុខុមាលភាពនៃអតីតយុទ្ធជន ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ

គោលបំណងទី ១: ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍអតីតយុទ្ធជនដោយផ្តល់អាទិភាព ពិសេសដល់គ្រួសារយុទ្ធជនពិការ មរណៈ និងពិការ និវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ ជាពិសេសស្ត្រីមេគ្រួសារ ដែលមានជីវភាពក្រីក្រលំបាកជាងគេ ។

សកម្មភាព:

- បែងចែកដីលំនៅឋាន និងដីសម្បទានសង្គមកិច្ចសម្រាប់បង្កើនផលដល់គ្រួសារយុទ្ធជនពិការ មរណៈ និងពិការ និវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ ជាពិសេសស្ត្រីមេគ្រួសារ
- សម្របសម្រួលជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីបង្កើនវិជ្ជាជីវៈ ជំនាញកសិកម្ម ដល់ស្ត្រីដែលជាសមាជិកគ្រួសារអតីតយុទ្ធជន
- សម្របសម្រួលក្នុងការទទួលបានសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុងគ្រួសារអតីតយុទ្ធជន ។

សូចនាករ:

- ចំនួនគ្រួសារយុទ្ធជនពិការ មរណៈ និងពិការ និវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ គ្រួសារដែលមានស្ត្រីជាមេគ្រួសារទទួលបានផ្ទះដីលំនៅឋាន និងដីសម្បទានសង្គមកិច្ច
- ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ជំនាញកសិកម្ម សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានផ្តល់ដល់ស្ត្រីដែលជា សមាជិកគ្រួសារអតីតយុទ្ធជន ។

គោលបំណងទី ២: លើកកម្ពស់វិស័យអតិថិជនយុទ្ធជន ជាពិសេសគ្រួសារជនពិការ មរណៈ ពិការ និវត្តជន និងជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ ជាពិសេសស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ។

សកម្មភាព:

- រៀបចំរបបសន្តិសុខសង្គម ដល់ស្ត្រីជាជនពិការនៅពេលសម្រាលកូន
- រៀបចំគោលការណ៍ដំឡើងប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែជូនឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់ជនពិការមរណៈ
- រៀបចំគោលការណ៍កែសម្រួលបន្ថែមប្រាក់ម្ហូបជូននិវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ និងជនពិការ ទាំងបុរស និងស្ត្រី ។

សូចនាករ:

- មានគោលការណ៍ផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមដល់ជនពិការ ជាស្ត្រីនៅពេលសម្រាលកូនគ្រប់គ្នា
- មានគោលការណ៍ដំឡើងប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែជូនឪពុកម្តាយ និងអាណាព្យាបាល
- មានគោលការណ៍កែសម្រួលបន្ថែមប្រាក់ម្ហូប ជូននិវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពការងារ និងជនពិការទាំងបុរស និងស្ត្រី
- មានគោលការណ៍ផ្តល់ប្រាក់បន្ថែម ជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

១. គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ក្រុមការងារយេនឌ័រនៅតាមក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា
២. សមាជិកភាពក្រុមការងារយេនឌ័រក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន
និងយុវនីតិសម្បទា
៣. ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របណ្តាបយេនឌ័រក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន
និងយុវនីតិសម្បទា ឆ្នាំ ២០១១-២០១៥
៤. បណ្តុះបណ្តាលនិស្សិតសម្រាប់ការបណ្តាបយេនឌ័រក្នុងកម្មវិធី ឬ គម្រោង
៥. វាក្យសព្ទបច្ចេកទេសយេនឌ័រ

ឧបសម្ព័ន្ធ១:គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ក្រុមការងារយេនឌ័រនៅតាមក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា

១. សមាជិកភាពរបស់ក្រុម

ប្រធាន : រដ្ឋលេខាធិការ ឬអនុរដ្ឋលេខាធិការ (បើអាចគួរជាសមាជិករបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីស្ត្រី)

អនុប្រធាន : អគ្គនាយក ឬអគ្គនាយករង

សមាជិក : ១រូប ពីគ្រប់នាយកដ្ឋាន

សមាជិកក្នុងក្រុមគួរមាន:

- តុល្យភាពរវាងបុរស និងស្ត្រី
- ចំណេះដឹង សមត្ថភាព និងជំនាញ នៅក្នុងក្រសួង ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងស្ត្រី
- សុវត្ថិភាពក្នុងការបង្កើនសមធម៌យេនឌ័រ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងការគ្រប់គ្រង
- ការយល់ដឹងជាមូលដ្ឋាន ពីគោលគំនិតនៃការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
- តួនាទីដែលអាចមានឥទ្ធិពល និងអាចស្វែងរកការគាំទ្រសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
- ជំនាញក្នុងការរៀបចំកម្មវិធី និងផែនការ
- សមត្ថភាពជាអ្នកស្វែងរកការគាំទ្រមតិ សម្រាប់បញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង
- បញ្ចូលជនបង្គោលយេនឌ័រ និងមន្ត្រីដែលធ្វើការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននៅតាមក្រសួងនីមួយៗ ។

កំណត់ចំណាំ: រាល់សមាជិកនីមួយៗនៅក្នុងក្រុម មិនចាំបាច់មានគ្រប់លក្ខណវិនិច្ឆ័យដូចបានរៀបរាប់ខាងលើនេះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងក្រុមទាំងមូលត្រូវតែមានលក្ខណវិនិច្ឆ័យទាំងអស់នេះ ។

២. ភារកិច្ចសំខាន់ៗ

- ធ្វើការពិនិត្យទៅលើកម្មវិធី និងសកម្មភាពតាមវិស័យនីមួយៗ វិភាគរកផលប៉ះពាល់ និងឥទ្ធិពលរបស់សកម្មភាពទាំងអស់នេះទៅលើបុរស ស្ត្រី
- ពិនិត្យ និងផ្តល់អនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាយេនឌ័រ លើកម្មវិធី និងគម្រោងថ្មីៗ ក្នុងក្រសួងរបស់គេ
- ពិនិត្យលើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងក្រសួង និងស្ថាប័នរបស់ពួកគេ និងផ្តល់អនុសាសន៍សម្រាប់លើកកម្ពស់ស្ត្រីទៅក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេច
- រៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រសម្រាប់សាមីក្រសួង
- បញ្ជូនតំណាងចូលរួមក្នុងក្រុមការងារតាមវិស័យនីមួយៗ ដើម្បីស្វែងរកការគាំទ្រមតិលើបញ្ហាយេនឌ័រ ព្រមទាំងជាសមាជិកក្រុមការងារបច្ចេកទេសយេនឌ័រ
- ចូលរួមក្នុងការធ្វើផែនការ និងកម្មវិធីនៅក្នុងក្រសួង ដើម្បីធានាថាផែនការនិងកម្មវិធីទាំងនោះមានការឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ
- បង្កើនចំណេះដឹងពីទស្សនៈ និងគោលគំនិតយេនឌ័រ និងស្វែងរកការគាំទ្រមតិ ដើម្បីឱ្យកម្មវិធី និងសកម្មភាពនានានៅក្នុងក្រសួងមានភាពឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ
- កៀរគរធនធានជាតិសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

ឧបសម្ព័ន្ធ ២: សមាជិកភាពក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្រសួងសុខាភិបាល និង យុវនីតិសម្បទា

មានសមាសភាពសរុបចំនួន ១៨ រូប ដែលក្នុងនោះមានស្ត្រី ចំនួន ១១ រូប ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម :

០១ - ឯកឧត្តម	ឈាន ធាត់	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួង	ប្រធាន
០២ - ឯកឧត្តម	ត្រួត ចាន់ធឿន	អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស	អនុប្រធាន
០៣ - លោកស្រី	សិន សារ៉ាន	ប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិក
០៤ - លោកស្រី	ឥម សុផុន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍
០៥ - លោក	សោម សំឡើង	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិក
០៦ - លោកស្រី	ថេម សិខាមណី	អធិការនៃអគ្គាធិការដ្ឋាន	សមាជិក
០៧ - លោកស្រី	ឡាង សុភាព	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់	សមាជិក
០៨ - លោកស្រី	ជ័យ ណារីតី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសោធននិវត្តន៍	សមាជិក
០៩ - លោក	សាត សុផល	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម	សមាជិក
១០ - លោកស្រី	ម៉ី ស៊ីថា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ	សមាជិក
១១ - លោក	ម៉ី សុខាធី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានយុវនីតិសម្បទា	សមាជិក
១២ - លោកស្រី	និន កន្ទិដ្ឋា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសោធនអតីតយុទ្ធជន	សមាជិក
១៣ - លោក	ពៅ គុសល	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍អតីតយុទ្ធជន	សមាជិក
១៤ - លោកស្រី	ស៊ាន ម៉ីលីន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានផែនការ ស្ថិតិ និងសរុប	សមាជិក
១៥ - លោក	ថេង ម៉ីនណា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង	សមាជិក
១៦ - កញ្ញា	ត្រី សុខន	ប្រធានក.វិ នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិក
១៧- លោកស្រី	ឌី សោភ័ណ្ណ	ប្រធានក.វិ នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក	សមាជិក
១៨ - លោកស្រី	ឃឹម សុប័ណ្ណ	ប្រធានក.វិ នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ន * ន

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

លេខ ៣០៧ ស.អ.យ.

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១០

ប្រកាស

ស្តី ពី

ការបង្កើតក្រុមការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

- បានឃើញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពី ការតែងតាំង រាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការ រៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០១០៥/០០១ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើ ច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យ លេខ ៥៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៥ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- យោងលិខិតរបស់ក្រសួងកិច្ចការនារីលេខ ៣៧៨ ក ន ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៥ ស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំ និងភារកិច្ចតួនាទីចម្បងៗ របស់ក្រុមការងារយេនឌ័រនៅក្រសួង ស្ថាប័ន របស់រាជរដ្ឋាភិបាល
- ពិនិត្យឃើញការចាំបាច់របស់ក្រសួង ។

ស ៤ ប ច

ប្រការ ១.-

បង្កើតក្រុមការងារយេនឌ័ររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទា ដែលមានសមាសភាពដូចខាង

ក្រោម :

១ - ឯកឧត្តម ឈាង ឆាន់	អនុរដ្ឋលេខាធិការទទួលបន្ទុកនាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	ជាប្រធាន
២ - ឯកឧត្តម ត្រាស់ ចាន់ធឿន	អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស	អនុប្រធាន
៣ - លោកស្រី សិន សារ៉ាន	ប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិក

៤ - លោកស្រី តឹម សុខុន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍
៥ - លោក សោម សំឡែង	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិក
៦ - លោកស្រី ថេម សិខាមណី	អធិការ នៃអគ្គាធិការដ្ឋាន	សមាជិក
៧ - លោកស្រី ឆៀង សុភាព	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់	សមាជិក
៨ - លោកស្រី ជ័យ ណារត្រី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសោធននិវត្តន៍	សមាជិក
៩ - លោក សាត សុខង	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម	សមាជិក
១០ - លោកស្រី ម៉ិ ស៊ីង	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ	សមាជិក
១១ - លោក ម៉ិ សុខាធី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានយុវនីតិសម្បទា	សមាជិក
១២ - លោកស្រី និន កន្ធិដ្ឋា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសោធនអតីតយុទ្ធជន	សមាជិក
១៣ - លោក ពៅ គុសល	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍អតីតយុទ្ធជន	សមាជិក
១៤ - លោកស្រី សារិន ម៉ុងសិន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានផែនការ ស្ថិតិ និងសរុប	សមាជិក
១៥ - លោក ថោង ម៉ុងឡា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង	សមាជិក
១៦ - លោកស្រី ឃឹម សុខុណ	ប្រធានការិយាល័យអាស៊ាន នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក
១៧ - កញ្ញា ព្រី សុខន	ប្រធានការិយាល័យសេវាទប់ស្កាត់ និងការពារជនអនាថា នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម	សមាជិក
១៨ - លោកស្រី ឌី សោភ័ណ្ណ	ប្រធានការិយាល័យបៀវត្ស នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក	សមាជិក

ប្រការ ២.-

ក្រុមការងារនេះ មានភារកិច្ចជំនួយការឱ្យក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ដូចខាងក្រោម៖

- ១ - រៀបចំគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័ររបស់ក្រសួង
- ២ - ចូលរួមពិនិត្យកម្មវិធី និងសកម្មភាពតាមវិស័យនីមួយៗ និងវិភាគរកផលប៉ះពាល់ និងឥទ្ធិពល នៃសកម្មភាពទាំងនោះទៅលើបុរស ស្ត្រី
- ៣ - ចូលរួមក្នុងការធ្វើផែនការ និងកម្មវិធីនៅក្នុងក្រសួង ដើម្បីធានាថាផែនការ និងកម្មវិធីទាំងនោះមានការឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ
- ៤ - ចូលរួមពិនិត្យ និងផ្តល់អនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាយេនឌ័រលើកម្មវិធី និងគម្រោងថ្មីៗរបស់ក្រសួង
- ៥ - ពិនិត្យស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងក្រសួង និងផ្តល់អនុសាសន៍ សម្រាប់លើកកម្ពស់ស្ត្រីនៅក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេច
- ៦ - បង្កើនចំណេះដឹងពីទស្សនៈ និងគោលគំនិតយេនឌ័រ និង ស្វែងរកការគាំទ្រមតិ ដើម្បីឱ្យកម្មវិធី និងសកម្មភាពនានានៅក្នុងក្រសួងមានការឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ
- ៧ - រៀបចំ ស្វែងរកប្រភពជំនួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីអង្គការជាតិ អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ។ ✕

ប្រការ ៣.-

នាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពសង្គម នៃក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ជាទីស្នាក់ការអចិន្ត្រៃយ៍សម្រាប់ ក្រុមការងារនេះ ។

ប្រការ ៤.-

សមាជិកក្រុមការងារ ត្រូវចូលរួមប្រជុំតាមការអញ្ជើញរបស់ប្រធាន ។

ប្រការ ៥.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ៦.-

នាយកខុទ្ទកាល័យ អគ្គនាយក នៃ អគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និង ហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋាន បច្ចេកទេស អគ្គាធិការ នៃអគ្គាធិការដ្ឋាន ប្រធាននាយកដ្ឋានទាំងអស់ក្រោមឱវាទ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិ សម្បទា និងឯកឧត្តម អស់លោក លោកស្រី ដូចមានឈ្មោះក្នុងប្រការ ១ មានភារកិច្ចអនុវត្តប្រកាសនេះចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខា តទៅ ។

អ៊ុត សំហេង

ចម្លងជូន

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងកិច្ចការនារី
- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីស្ត្រី
- ដូចប្រការ ៥
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៣: ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ឈប់ការប្រយោលយោងដ៏អាក្រក់ និងការប្រយោលយោងដ៏អាក្រក់ ឆ្នាំ ២០១១-២០១៥

<p>យុទ្ធសាស្ត្រ ១: បង្កើនការចូលរួមរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងគុណវិធីសេដ្ឋកិច្ចសម្រេចជោគជ័យក្នុងក្រសួង រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ</p>	<p>សកម្មភាព</p>	<p>សូចនាករ</p>	<p>សម្រេចបានរយៈពេល ២០១៥</p>
<p>១- បង្កើនសមត្ថភាពរបស់ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់កណ្តាល និងថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌនិង មន្ត្រីក្រសួងទាំងមូលលើជំនាញបច្ចេកទេស និងយោងដ៏អាក្រក់</p>	<ul style="list-style-type: none"> - រៀបចំបង្កើតក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ - បណ្តុះបណ្តាលក្រុមការងារយោងដ៏អាក្រក់កណ្តាល និងរាជធានីខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អំពីទស្សនទានយោងដ៏អាក្រក់ ការវិភាគយោងដ៏អាក្រក់ ការធ្វើផែនការ - ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីទាំងស្រុង និងបុរស និងក្រុមការងារយោងដ៏អាក្រក់កណ្តាល និងរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ លើជំនាញគ្រប់គ្រងភាពជាអ្នកដឹកនាំ រដ្ឋបាល សេខាធិការ ពិធីការ ភាសាអង់គ្លេស និងកុំព្យូទ័រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ - ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីទស្សនៈទានយោងដ៏អាក្រក់ ការវិភាគយោងដ៏អាក្រក់ និងធ្វើផែនការយោងដ៏អាក្រក់ ផ្តល់ឱ្យក្រុមការងារយោងដ៏អាក្រក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ - ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលលើជំនាញគ្រប់គ្រងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ភាសាអង់គ្លេស និងកុំព្យូទ័រ ដែលផ្តល់ដល់មន្ត្រីជាស្រ្តី និងបុរស និងក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់ក្រសួង ស.អ.យ 	<ul style="list-style-type: none"> - ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌបានបង្កើតឡើង និងមានការប្រជុំ ទៀងទាត់ ដើម្បីពិភាក្សាលើប្រធានបទយោងដ៏អាក្រក់ - ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌមានការយល់ដឹងពីទស្សនទានយោងដ៏អាក្រក់ ការវិភាគយោងដ៏អាក្រក់ និងការធ្វើផែនការ - ចំណេះដឹងលើភាសាអង់គ្លេស កុំព្យូទ័រ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយោងដ៏អាក្រក់ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមន្ត្រីជាស្រ្តីនិងបុរសត្រូវបានកើនឡើង

<p>២- បង្កើនឱ្យមានការគាំទ្រមតិ និងការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - រៀបចំសិក្ខាសាលា វេទិកាពិភាក្សាលើការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យស.អ.យ - ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីកណ្តាលអំពីយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យ - រៀបចំប្រារព្ធទិវាធម៌នាដោយបញ្ចូលសារសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងយេនឌ័រដើម្បីបង្កើនការគាំទ្រពីថ្នាក់ដឹកនាំ - បញ្ចូលរបៀបវារៈស្តីពីការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ក្នុងវេទិកាថ្នាក់ជាតិពហុវិស័យ ស្តីពីកុមារកំប្រោ និងកុមារងាយរងគ្រោះ និងទៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារពហុវិស័យ - គ្រប់កិច្ចប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំ ឬសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវមានបញ្ចូលរបៀបវារៈនៃការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនសិក្ខាសាលាវេទិកាពិភាក្សាលើការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យដែលបានរៀបចំ - ចំនួនអ្នកចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលាវេទិកាពិភាក្សាលើការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យ - ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រក្នុងវិស័យស.អ.យ ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាល - ចំនួនពិធីនៃការប្រារព្ធទិវាធម៌នាត្រូវបានបញ្ចូលសារសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ - ចំនួនវេទិកាថ្នាក់ជាតិពហុវិស័យ ស្តីពីកុមារកំប្រោ និងកុមារងាយរងគ្រោះ កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារពហុវិស័យ ដែលបានបញ្ចូលរបៀបវារៈស្តីពីការលើកកម្ពស់យេនឌ័រ - ចំនួនសកម្មភាពកិច្ចប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំសំខាន់ៗ ឬសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ ក្នុងក្រសួងស.អ.យ ដែលបានបញ្ចូលរបៀបវារៈស្តីពីការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់កម្រិត និងមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាលមានចំណេះដឹងយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យស.អ.យ និងតែងយកចិត្តទុកដាក់គិតគូរដល់បញ្ហាយេនឌ័រនៅពេលបំពេញការងារនិងបញ្ចូលទៅក្នុងគម្រោងផែនការនានាក្នុងក្រសួង
--	--	--	--

<p>៣- ផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបានការតែងតាំង ឬដំឡើងឋានៈ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - អនុវត្តប្រព័ន្ធក្រិតិយសវិសេសដល់ស្ត្រីឱ្យបានជាប់ជាមន្ត្រីថ្នាក់ ៣០% ទៅ ៥០% - បញ្ចូលសមាជិកក្រុមការងារយេនឌ័រទៅក្នុងគណៈកម្មាការប្រឡងជ្រើសរើសបុគ្គលិក - រៀបចំគោលការណ៍តែងតាំងឱ្យឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ 	<ul style="list-style-type: none"> - មានប្រព័ន្ធក្រិតិយសវិសេសដល់ស្ត្រីឱ្យជាប់ជាមន្ត្រី - ភាគរយនៃស្ត្រីដែលជាប់ជាមន្ត្រី - ចំនួនសមាជិកក្រុមការងារយេនឌ័រ ជាគណៈកម្មាការ ប្រឡងជ្រើសរើសបុគ្គលិក - ចំនួនលិខិតតែងតាំងបុគ្គលិក ដែលមានស្ត្រីចូលរួម 	<ul style="list-style-type: none"> - ភាគរយមន្ត្រីជាស្ត្រីបានកើនពី ៣៣% ដល់ ៥០% - ចំនួនស្ត្រីដែលបានដំឡើងឋានៈ បានកើនឡើង 	
<p>យុទ្ធសាស្ត្រទី ២: បង្កើននូវការផ្តល់សេវាសុខុមាលភាពសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារ</p>				
<p>គោលបំណង</p>		<p>សកម្មភាព</p>	<p>សូចនាករ</p>	<p>លទ្ធផលរំពឹងទុកឆ្នាំ ២០១៥</p>
<p>១- បង្ការបញ្ហាភ័យខ្លាចក្នុងការជួញដូរស្ត្រីនិងកុមារ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការជួញដូរស្ត្រីនិងកុមារ និងជំងឺអេដស៍ដល់គ្រួសារក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះរួមមានស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារ - ទិវា ១៥ ឧសភាស្តីពីគ្រួសារ ត្រូវបានប្រារព្ធនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ដោយបញ្ចូលរបៀបវារៈយេនឌ័រ - បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីមេគ្រួសារស្ត្រី និងបុរសនៃក្រសួងស.អ.យ អំពីគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនគ្រួសារក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះរួមមានស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារដែលយល់ដឹងអំពីការជួញដូរស្ត្រី និងកុមារ និងជំងឺអេដស៍ - ទិវា ១៥ ឧសភាស្តីពីគ្រួសារដោយមានបញ្ចូលរបៀបវារៈយេនឌ័រ - ចំនួនមន្ត្រីដែលបានទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស - ចំនួនមន្ត្រីជាស្ត្រីដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល 	<ul style="list-style-type: none"> - ជនរងគ្រោះ និងជនងាយរងគ្រោះមាន ជីវភាពប្រសើរឡើង - ការជួញដូរស្ត្រី និង កុមារត្រូវបានថយចុះ 	
<p>២- ផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ដល់ប្រជាជនក្រីក្រ ងាយរងគ្រោះ ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្តល់ជំនួយមាន់ពេលវេលាដល់ជនរងគ្រោះដោយយកចិត្តទុកដាក់ដល់តម្រូវការស្ត្រី និងកុមារ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនកញ្ចប់សង្គ្រោះដែលបានផ្តល់ឱ្យជនរងគ្រោះជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដោយសហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ 	<ul style="list-style-type: none"> - ស្ត្រីនិងកុមារទទួលបានជំនួយមាន់ពេលវេលា - ស្ត្រីនិងកុមារមានវិធានការសម្រាប់ទប់ទល់គ្រោះមហន្តរាយ 	

<p>៣- សម្របសម្រួលដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេម៉ាយ ស្ត្រីមេគ្រួសារ គ្រួសារយុទ្ធជនពេល និងពិការក្នុងការទទួលបានដីសម្បទានសង្គមកិច្ច និងគម្រោងការស្ត្រី ក្នុងការប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច</p>	<ul style="list-style-type: none"> - អប់រំស្ត្រី និងកុមារអំពីគ្រោះមហន្តរាយ និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយទប់ទល់ - ជួយផ្តល់ព័ត៌មាន និងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដល់ស្ត្រីឱ្យបានយល់ច្បាស់អំពីការបែងចែកដីធ្លី - ជួយសម្របសម្រួល និងណែនាំដល់ស្ត្រីជាពិសេសស្ត្រីដែលមិនអាចអាន និងសរសេរអក្សរបានក្នុងការបំពេញបែបបទ - លក្ខខណ្ឌនៃការបែងចែកដីធ្លីត្រូវផ្តល់អាទិភាពដល់គ្រួសារយុទ្ធជនពេល និងពិការ ស្ត្រីមេគ្រួសារ និងស្ត្រីក្រីក្រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនគ្រួសារដែលមានស្ត្រី និងកុមារបានទទួលកញ្ចប់សង្គ្រោះ - ចំនួនគ្រួសារបណ្តុះបណ្តាលស្ត្រីអំពីគ្រោះមហន្តរាយ និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយទប់ទល់សម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារ - ចំនួនវគ្គផ្សព្វផ្សាយអំពីការងារក្នុងការទទួលបានដីសង្គមកិច្ច ដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេម៉ាយ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ - មានការណែនាំដល់ស្ត្រីងាយរងគ្រោះ ក្នុងការបំពេញបែបបទ - លក្ខខណ្ឌនៃការបែងចែកដីធ្លី ត្រូវបានផ្តល់អាទិភាពគ្រួសារយុទ្ធជនពេល ពិការ ស្ត្រីមេគ្រួសារ និងស្ត្រីក្រីក្រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេម៉ាយ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ គ្រួសារយុទ្ធជនពេល និងពិការដែលបានទទួលដីសម្បទានសង្គមកិច្ចកើនឡើង
<p>៤- បង្កើនចំនួនបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ស្ត្រីក្រីក្រ (បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (កាត់ដេរ អ៊ុតសក់...)) ដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - សង់មណ្ឌលសំចត និងផ្តល់សេវាផ្សេងៗ ដូចជា បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (កាត់ដេរ កាត់ដេរម៉ូត អ៊ុតសក់ សម្បែងកាយ ធ្វើនំ ម្ហូប ជុំសុជុំម៉ូតូ.....) ដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារ និងគ្រួសារក្រីក្រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនគ្រួសារបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (កាត់ដេរ កាត់ដេរម៉ូត អ៊ុតសក់ សម្បែងកាយ ធ្វើនំ ម្ហូប ជុំសុជុំម៉ូតូ .....) ដល់ស្ត្រីក្រីក្រ ស្ត្រីមេគ្រួសារ និងគ្រួសារក្រីក្រ - ចំនួនស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដូចជាកាត់ដេរ និងអ៊ុតសក់ 	<ul style="list-style-type: none"> - ជីវភាពរបស់ស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ និងគ្រួសារក្រីក្រ ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលមានភាពប្រសើរឡើង
<p>៥- ផ្តល់សេវាសង្គមកិច្ច ដល់ជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះដោយការផ្សព្វផ្សាយ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ តាមរយៈការផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅតាមសហគមន៍ ដោយមានការថែទាំ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ផ្តល់ការផ្សព្វផ្សាយ ស្តីពីសេវាសង្គមកិច្ចដល់ជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ នៅតាមសហគមន៍ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនជនរងគ្រោះ និងរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេគ្រួសារ នៅតាមសហគមន៍ - ចំនួនអ្នកចូលរួម ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និងស្ត្រីមេ 	<ul style="list-style-type: none"> - ជនងាយរងគ្រោះ និងជនរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រីក្រីក្រ និង ស្ត្រីមេគ្រួសារនៅតាមសហគមន៍យល់ដឹងពីសេវាសង្គមកិច្ចនិងធ្វើឱ្យជីវិតប្រសើរឡើង

	<ul style="list-style-type: none"> - ផ្តល់វត្ថុបណ្តុះបណ្តាល អំពីគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីកិច្ចការការសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ដល់បុគ្គលិកសង្គមកិច្ចក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ជាពិសេសជនបង្គោលដែលទទួលបានបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារ និងស្ថាប័នសង្គមស៊ីវិលនានា 	<p>គ្រួសារ ដែលជាជនងាយរងគ្រោះ និងរងគ្រោះនៅតាមសហគមន៍</p> <ul style="list-style-type: none"> - ភាគរយកន្លែងស្នាក់នៅតាមសហគមន៍ ដែលបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធផ្តល់សេវា បន្ទាប់ពីការវាយតម្លៃ 	<ul style="list-style-type: none"> - មានប្រព័ន្ធផ្តល់សេវាប្រកបដោយគុណភាព - គ្រប់កន្លែងស្នាក់នៅ អនុវត្តគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីកិច្ចការការសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរ - សិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ដោយការជួញដូរត្រូវបានការពារ - គ្រប់ជនរងគ្រោះអាចប្រើប្រាស់សេវាសង្គម
<p>យុទ្ធសាស្ត្រទី ៣: បង្កើនការផ្តល់សេវាសុខុមាលភាពកុមារ ជាពិសេសកុមារី និងយុវនីតិសម្បទាទាំងបុរស និង ស្ត្រី</p>			
<p>គោលបំណង</p>	<p>សកម្មភាព</p>	<p>សូចនាករ</p>	<p>លទ្ធផលរំពឹងទុកឆ្នាំ ២០១៥</p>
<p>១- ពង្រឹងការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមានៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ នៅតាមមណ្ឌលកុមារកំព្រា និងសហគមន៍ ជាពិសេសកុមារី</p>	<ul style="list-style-type: none"> - គ្រប់គ្រងទិន្នន័យបែងចែកភេទកុមារកំព្រានៅតាមមណ្ឌលរបស់រដ្ឋនិងមណ្ឌលរបស់អង្គការនិងនៅតាមសហគមន៍ - លើកវត្ថុបំប៉នស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមានៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ និងស្ថិតិកុមារាកុមារីនៅតាមមណ្ឌល និងសហគមន៍ 	<ul style="list-style-type: none"> - ភាគរយកុមារីកំព្រាដែលទទួលបានការថែទាំនៅតាមមណ្ឌលរដ្ឋ អង្គការ និងសហគមន៍ - ចំនួនវត្ថុបំប៉នស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមានៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ និងស្ថិតិកុមារាកុមារីដែលទទួលបានការថែទាំនៅតាមមណ្ឌល និងសហគមន៍ 	<ul style="list-style-type: none"> - ការអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមានៅតាមមណ្ឌលកុមារត្រូវបានពង្រឹង និងកុមារីនៅតាមមណ្ឌលទទួលបានសេវាថែទាំប្រកបដោយគុណភាព

<p>២- ពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍ដើម្បីចូលរួមលើកកម្ពស់សិទ្ធិកុមារ និងផ្តល់កិច្ចការពារដល់កុមារី និងកុមារ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - បណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច អាជ្ញាធរដែនដី និងមាតាបិតា ដើម្បីចូលរួមលើកម្ពស់សិទ្ធិកុមារ និងការពារកុមារ ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ - លើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ស្ត្រី និងកុមារី កុមារាក្នុងសកម្មភាពសហគមន៍ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយអំពីសិទ្ធិកុមារ និងការពារកុមារ ដល់សហគមន៍ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច អាជ្ញាធរដែនដី និងមាតាបិតា ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ - ចំនួនកុមារី កុមារា និងស្ត្រីដែលបានចូលរួម 	<ul style="list-style-type: none"> - សហគមន៍ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច អាជ្ញាធរដែនដី និងមាតាបិតាមានការយល់ដឹងនិងចូលរួមលើកកម្ពស់សិទ្ធិកុមារ និងការពារកុមារ ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ - ស្ត្រី កុមារី និងកុមារាមានការយល់ដឹងពីសិទ្ធិកុមារ និងមានវិធានការពារខ្លួន
<p>៣- បង្កើនការផ្តល់សេវាស្តារនីតិសម្បទា ដល់ស្ត្រីពិការ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - សាងសង់មណ្ឌលសម្រាប់ស្ត្រីរងគ្រោះ - ផ្តល់សេវាប្រឹក្សា និងដំណើរការវិជ្ជាជីវៈ ដល់ស្ត្រីពិការ - អប់រំផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍ និងសាលារៀនអំពីច្បាប់យុត្តិធម៌អនីតិជន យេនឌ័រនិងគ្រឿងញៀន និងយេនឌ័រ និងជំងឺអេដស៍ ។ ល ។ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនមណ្ឌលស្ត្រីដែលបានសាងសង់បន្ថែម - ចំនួនស្ត្រីរងគ្រោះដែលបានទទួលសេវាប្រឹក្សា និងផ្តល់ដំណើរការវិជ្ជាជីវៈ - ចំនួនវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់អនីតិជន គ្រឿងញៀន និង ជំងឺអេដស៍ដល់សហគមន៍ និងសាលារៀនដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ - ចំនួនស្ត្រី និងបុរសក្នុងសហគមន៍ ដែលបានទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយ 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនមណ្ឌលស្ត្រីពិការត្រូវបានកើនឡើង - ការកើនឡើងនូវចំនួនស្ត្រីពិការដែលមានមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត - ស្ត្រីនិងបុរសនៅតាមសហគមន៍ ព្រមទាំងសិស្សានុសិស្សតាមសាលារៀនមានការយល់ដឹងពីច្បាប់យុត្តិធម៌អនីតិជន គ្រឿងញៀន និងជំងឺអេដស៍ និងមានវិធានការទប់ទល់
<p>យុទ្ធសាស្ត្រទី ៤: បង្កើនសេវាសុខុមាលភាពជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារីពិការ និងស្ថានភាពពលកម្ម</p>			
<p>គោលបំណង</p> <p>១- លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារីពិការ និងស្ថាន លទ្ធភាពពលកម្មឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង</p>	<p>សកម្មភាព</p> <ul style="list-style-type: none"> - ជ្រើសរើសស្ត្រី និងស្ត្រីពិការជាគ្រូបង្គោល ដើម្បីបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ - បញ្ជូនយេនឌ័រទៅក្នុងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ផ្សេងៗ 	<p>សូចនាករ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនស្ត្រីពិការជាគ្រូបង្គោល - ចំនួនដងនៃការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ - លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមានការបញ្ជូនយេនឌ័រ 	<p>លទ្ធផលរំពឹងទុកឆ្នាំ ២០១៥</p> <ul style="list-style-type: none"> - ជនពិការជាពិសេសស្ត្រីនិងកុមារីពិការ ទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាពក្នុងដំណើរការ

	<ul style="list-style-type: none"> - ស្វែងរកការគាំទ្រពីគ្រប់ស្ថាប័ន ដើម្បីបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ជនពិការ ជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារី 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនស្ថាប័ន និងដៃគូដែលបានគាំទ្រ 	
<p>២- បង្កើនសេវាសុខុមាលភាពដល់ស្ត្រី និងកុមារីពិការ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ចងក្រងក្រុមជួយខ្លួនឯងដោយមានការចូលរួមពីស្ត្រីឱ្យបានទូទាំងប្រទេស - ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់ស្ត្រីនិងកុមារីពិការ - សម្របសម្រួលជាមួយនឹងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិដើម្បីទទួលបានសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងសេវាគាំទ្រផ្សេងៗទៀត 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនក្រុមស្ត្រីចូលរួមក្នុងក្រុមជួយខ្លួនឯង - ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ដល់ស្ត្រី និងកុមារីពិការ - សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនិងសេវាគាំទ្រផ្សេងៗ ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រីនិងកុមារីពិការ 	<ul style="list-style-type: none"> - ជនពិការជាពិសេសស្ត្រីនិងកុមារីពិការ មានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងទទួលបានសេវាគាំទ្រផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងសង្គមកិច្ច ដើម្បីធ្វើឱ្យជីវភាពប្រសើរឡើង
<p>៣- រៀបចំក្រុងទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - សហការជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី និងក្រសួងមហាផ្ទៃក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការទូទាំងប្រទេស 	<ul style="list-style-type: none"> - ទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការ 	<ul style="list-style-type: none"> - ក្រសួងស.អ.យ មានទិន្នន័យស្ត្រី និងកុមារីពិការទូទាំងប្រទេស សម្រាប់ងាយស្រួលក្នុងការអភិវឌ្ឍ
<p>យុទ្ធសាស្ត្រទី ៥: ពង្រឹងក្រសួងសុខាភិបាលសង្គម</p>			
<p>គោលបំណង</p>	<p>សកម្មភាព</p>	<p>សូចនាករ</p>	<p>លទ្ធផលរំពឹងទុកឆ្នាំ ២០១៥</p>
<p>១- ធានាបើកផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមឱ្យបានទាន់ពេលវេលា មានប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - លើកគម្រោងផែនការថវិកាឱ្យបានម៉ត់ចត់ទាន់ពេលវេលា - រៀបចំសំណុំបែបបទក្នុងការស្នើសុំប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គមឱ្យបានឆាប់រហ័ស - ជំរុញការបើកផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមតាមប្រព័ន្ធចំណាត់ 	<ul style="list-style-type: none"> - ទិន្នន័យមន្ត្រីរដ្ឋាការសុខាភិបាល និង អតិថិជនមន្ត្រីរដ្ឋាការសុខាភិបាល - មានគម្រោងផែនការថវិកាទាន់ពេលវេលា - មានសំណុំបែបបទក្នុងការស្នើសុំប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គម 	<ul style="list-style-type: none"> - ការបើកប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គមបានទាន់ពេលវេលា

	<ul style="list-style-type: none"> - លុបបំបាត់ការទិញ និងលក់របប និងបំបាត់ភាពអសកម្មនានា 		
<p>២- លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ជាពិសេសស្ត្រី</p>	<ul style="list-style-type: none"> - រៀបចំសិទ្ធិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ក្នុងការកសាងរចនាសម្ព័ន្ធសម្ព័ន្ធ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់គ្រប់គ្រង ការផ្តល់ផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសុខភាព ដោយការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ - សហការជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អង្គការ និងដៃគូអភិវឌ្ឍនានា 	<ul style="list-style-type: none"> - សិទ្ធិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ក្នុងការកសាងរចនាសម្ព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់គ្រប់គ្រង ការផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសុខភាព ដោយការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ - ចំនួនក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងដៃគូអភិវឌ្ឍដែលបានសហការ 	<ul style="list-style-type: none"> - កម្រិតអាយុមធ្យមរបស់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ជាពិសេសស្ត្រី កើនឡើង
<p>៣- រៀបចំយន្តការដើម្បីឱ្យមានបេឡាតណេមានសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ជាពិសេសស្ត្រី</p>	<ul style="list-style-type: none"> - បង្កើតបេឡាតណេមានសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដោយបញ្ចូលការប្រាក់ទាបបំផុតសម្រាប់ស្ត្រី 	<ul style="list-style-type: none"> - មានបេឡាតណេមាន សម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដែលបញ្ចូលការប្រាក់ទាបបំផុតសម្រាប់ស្ត្រី 	<ul style="list-style-type: none"> - កាត់បន្ថយការជួបផលវិបាក របស់មន្ត្រីរាជការ និងអតីតមន្ត្រីរាជការ ជាពិសេសស្ត្រី
<p>៤- កែសម្រួលរបបគោលនយោបាយសម្រាប់មន្ត្រីរាជការ និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - លើកសំណើការកែសម្រួលរបបគោលនយោបាយដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ សិក្សាវាយតម្លៃ និងសម្រេច 	<ul style="list-style-type: none"> - របបគោលនយោបាយត្រូវបានកែសម្រួល ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ 	<ul style="list-style-type: none"> - ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់មន្ត្រីរាជការ និងអតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលកើនឡើង
<p>៥- ពង្រឹងការគាំទ្រ និងការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ជនចាស់ជរា ជាពិសេសស្ត្រីចូលរួមក្នុងផលប្រយោជន៍សង្គមដែលអាចឱ្យជនចាស់ជរាជួយខ្លួនឯង និងសង្គមជាតិផង</p>	<ul style="list-style-type: none"> - បង្កើតការផ្សព្វផ្សាយពិសោធន៍ លើរបបសម្រាប់មនុស្សចាស់ ការការពារសិទ្ធិរបស់ជនចាស់ជរា ជាពិសេសស្ត្រីនៅតាមសហគមន៍ដាច់ស្រយាល ធ្វើការវិភាគយេនឌ័រ ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ការធ្វើផែនការ ការវាយតម្លៃសកម្មភាពសម្រាប់ជនចាស់ជរា 	<ul style="list-style-type: none"> - ចំនួនការផ្សព្វផ្សាយពិសោធន៍ នៃរបបសម្រាប់មនុស្សចាស់ និងការការពារសិទ្ធិរបស់ជនចាស់ជរា ជាពិសេសស្ត្រី នៅតាមសហគមន៍ដាច់ស្រយាល រាយការណ៍ការវិភាគយេនឌ័រ ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ការធ្វើផែនការ ការវាយតម្លៃសកម្មភាពសម្រាប់ជនចាស់ជរា 	<ul style="list-style-type: none"> - បុព្វហេតុផ្សេងៗ បានផ្តល់ឱកាសដល់ជនចាស់ជរា ចូលរួម ដើម្បីដោះខ្លួនចេញពីការលំបាក ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រដ៏ទូលំទូលាយ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាភាពក្រីក្របានបញ្ចូលការរួមចំណែករបស់ជនចាស់ជរា ជាពិសេសស្ត្រី - រាល់ផែនការរបស់ក្រសួង មានបញ្ចូលយេនឌ័រ

<p>៦- ផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គមជូនប្រជាពលរដ្ឋទូទៅទាំងស្រុង និងបុរស</p>	<p>- ជំរុញការរៀបចំវិធានការគាំទ្រសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង លើការផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គមសម្រាប់ ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ដែលជាកត្តាអនុគ្រោះដល់ជនងាយរងគ្រោះជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ</p>	<p>- មានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងលើការផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គម</p>	<p>- ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅទាំងស្រុង បុរសត្រូវបានផ្តល់ធានារ៉ាប់រងសង្គម</p>
<p>យុទ្ធសាស្ត្រទី ៦: ពង្រឹងពង្រីករប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម និងសុខុមាលភាពនៃអតីតយុទ្ធជន ដោយមានការទទួលខុសត្រូវយេនឌ័រ</p>			
<p>គោលបំណង</p>			
<p>១- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍអតីតយុទ្ធជនដោយផ្តល់អាទិភាព ពិសេសដល់គ្រួសារយុទ្ធជនពិការ និង ពិការ ជាពិសេសស្ត្រីមេគ្រួសារ</p>	<p>- បែងចែកដីលំនៅឋាន និង ដីសម្បទានសង្គមកិច្ចសម្រាប់បង្កបង្កើនផលដល់គ្រួសារយុទ្ធជនពិការ និងពិការ ជាពិសេសស្ត្រីមេគ្រួសារ</p> <p>- សម្របសម្រួលជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីបង្កើនវិជ្ជាជីវៈ ជំនាញកសិកម្ម ដល់ស្ត្រីដែលជាសមាជិកគ្រួសារអតីតយុទ្ធជន</p> <p>- សម្របសម្រួលក្នុងការទទួលបានសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុងគ្រួសារអតីតយុទ្ធជន</p>	<p>សូចនាករ</p> <p>- ចំនួនគ្រួសារយុទ្ធជនពិការ និងពិការ គ្រួសារដែលមានស្ត្រីជាមេគ្រួសារទទួលបានដីលំនៅឋាន និងដីសម្បទានសង្គមកិច្ច</p> <p>- ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ជំនាញកសិកម្ម សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានផ្តល់ដល់ស្ត្រីដែលជាសមាជិកគ្រួសារអតីតយុទ្ធជន</p>	<p>លទ្ធផលរំពឹងទុកឆ្នាំ ២០១៥</p> <p>- ជីវភាពអតីតយុទ្ធជន ជាពិសេសគ្រួសារយុទ្ធជនពិការ មរណៈ ដែលមានស្ត្រីជាមេគ្រួសារត្រូវបានកើនឡើង</p>
<p>២- លើកកម្ពស់វិស័យអតីតយុទ្ធជន ជាពិសេសគ្រួសារជនពិការ និងពិការ និងជនបាត់បង់កម្លាំងពលកម្មជាពិសេសស្ត្រី</p>	<p>- រៀបចំរបបសន្តិសុខសង្គមដល់ស្ត្រីជាជនពិការនៅពេលសម្រាលកូន</p> <p>- រៀបចំគោលការណ៍ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែជូនឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់ជនពិការ មរណៈ</p> <p>- រៀបចំគោលការណ៍កែសម្រួលបន្ថែមប្រាក់មូបជូននិវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាពនិងជនពិការទាំងបុរស និងស្ត្រី</p>	<p>- មានគោលការណ៍ផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមដល់ជនពិការជាស្ត្រីនៅពេលសម្រាលកូន</p> <p>- មានគោលការណ៍កែសម្រួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែជូនឪពុកម្តាយ និងអាណាព្យាបាល</p> <p>- មានគោលការណ៍កែសម្រួលបន្ថែមប្រាក់មូបជូននិវត្តជន ជនបាត់បង់សមត្ថភាព និងជនពិការទាំងបុរស និងស្ត្រី</p>	<p>- ប្រាក់ឧបត្ថម្ភជូនគ្រួសារជនពិការមរណៈ ពិការ និងនិវត្តជន និងជនបាត់បង់កម្លាំងពលកម្ម ជាពិសេសស្ត្រី ត្រូវបានកើនឡើង</p>

ឧបសម្ព័ន្ធ ៤: បញ្ជីត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងកម្មវិធី ឬ គម្រោង

១- សំណួរអំពីការវិភាគយេនឌ័រនៅពេលចាប់ផ្តើមរៀបចំគម្រោង

តើការវិភាគយេនឌ័រត្រូវបានគេប្រតិបត្តិឬទេ ?

➢ បើសិនជាមាន:

- វិភាគដោយរបៀបណា? តើនរណាវិភាគ ?
- តើផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះដែលបុរស និងស្ត្រីទទួលបាន? តើបុរស និង ស្ត្រីចូលរួមអនុវត្តគម្រោងបានទទួលផលអ្វីខ្លះ?
- តើការវិភាគយេនឌ័រនេះមានគុណភាពល្អត្រឹមត្រូវឬទេ ?

➢ បើសិនជាគ្មានការវិភាគយេនឌ័រ:

- ហេតុអ្វីបានជាមានការវិភាគយេនឌ័រ ? តើការវិភាគនេះនឹងធ្វើឡើងនៅពេលណា ?
- តើការវិភាគនេះនឹងផ្តោតលើអ្វីខ្លះ ?
- តើបច្ចុប្បន្ននេះមានព័ត៌មានអ្វីខ្លះ ?

២- សំណួរអំពីការប្រើប្រាស់លទ្ធផលនៃការវិភាគយេនឌ័រ

- តើលទ្ធផលនៃការវិភាគត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការតាក់តែងគម្រោងដោយរបៀបណា ?
- តើលទ្ធផលនៃការវិភាគត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការវិភាគបញ្ហាឬទេ?
- តើយុទ្ធសាស្ត្រដែលរៀបចំឡើងមានបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាយេនឌ័រ ?
- តើសកម្មភាពអ្វីខ្លះនឹងត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីបញ្ហាយេនឌ័រដែលបានកំណត់ឡើងនៅតាមថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងក្នុងរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែង? តើសកម្មភាពទាំងនោះនឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលជាសកម្មភាពរបស់គម្រោងដែរឬទេ ?
- តើការប៉ាន់ប្រមាណនេះរួមបញ្ចូលសូចនាករដើម្បីតាមដាន និងប៉ាន់ប្រមាណពីលទ្ធផលលើស្ត្រី និងប្រជាជនក្រីក្រឬទេ ?
- តើលទ្ធផល នៃការវិភាគយេនឌ័រមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាទិន្នន័យមូលដ្ឋាន និងទិន្នន័យបញ្ចប់គម្រោងដែរឬទេ ?

៣- បុគ្គលិក និងការគ្រប់គ្រងគម្រោង

- តើការជ្រើសរើសបុគ្គលិកឆ្លុះបញ្ចាំងពីតុល្យភាព និង សមធម៌យេនឌ័រដែរឬទេ ?
- តើបុគ្គលិកជាស្ត្រីអាចចូលរួមក្នុងការសម្រេច និង ការគ្រប់គ្រងគម្រោងឬកម្មវិធីក្នុងកម្រិតណា ?
- តើគោលនយោបាយធនធានមនុស្សរបស់គម្រោងមានចែងអំពីច្បាប់មាតុភាព និងបិតុភាពដែរឬទេ ?
- តើបុគ្គលិករបស់គម្រោងត្រូវការការបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រឬទេ?
- តើគម្រោងនឹងរៀបចំការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ការបញ្ចូលបញ្ហាយេនឌ័រទៅក្នុងការរៀបចំផែនការ និងការអនុវត្តដែរឬ ?

៤- ការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាល និង ចុងបញ្ចប់នៃគម្រោង

- តើការវាយតម្លៃនឹងផ្តោតលើសូចនាករយេនឌ័រនៅក្នុងគម្រោងដើម្បីធានាថាតម្រូវការផលប្រយោជន៍ និងអ្នកទទួលបានផលផ្សេងៗ ទទួលបានប្រយោជន៍ដូចគ្នា ?
- តើនឹងមានការវាយតម្លៃដាច់ដោយឡែក ដើម្បីដឹងវាស់ស្ទង់ពីលទ្ធផលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងប៉ាន់ប្រមាណពីផលប៉ះពាល់លើស្ត្រី និងក្រុមប្រជាជនក្រីក្រដូចដែលបានគ្រោងទុកឬអាចផ្តល់ជាអនុសាសន៍បាន ?

៥- ការគាំទ្រការបញ្ចូលយេនឌ័រថ្នាក់ជាតិ

- តើគម្រោង ឬកម្មវិធី នឹងគាំទ្រការបញ្ចូលយេនឌ័រនៅក្នុងផែនការតាមវិស័យដូចជា ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចូលយេនឌ័រ របស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ?

៦- សំណួរទាក់ទងថវិកា

- តើថវិកាដែលលើកឡើងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការវិភាគយេនឌ័រ ការវាយតម្លៃការស្រាវជ្រាវឬទេ?
- តើថវិកាដែលស្នើឡើងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់ផ្នែកយេនឌ័រដែរឬទេ?
- តើថវិកាដែលស្នើឡើងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពក្នុងការបញ្ចូលយេនឌ័រដែរឬទេ?

កែសម្រួលពី UNDP Cambodia Gender Initiative 2007)

ឧបសម្ព័ន្ធ ៥: វាក្យសព្ទបច្ចេកទេសយេនឌ័រ

- **យេនឌ័រ:** គឺសំដៅយកតួនាទី ឥរិយាបថ និងតម្លៃទាំងឡាយដែលវប្បធម៌នានា និងសង្គមដាក់កំណត់ឱ្យបុរស និង ស្ត្រី អនុវត្តដោយឡែកពីគ្នាពីតួនាទី ឥរិយាបថ ហើយគុណតម្លៃទាំងនេះកំណត់នូវអាកប្បកិរិយា និង ទំនាក់ទំនងរវាងបុរស និងស្ត្រី ។ តួនាទី ឥរិយាបថ និង គុណតម្លៃទាំងនេះត្រូវបានបង្កើតឡើង និងថែរក្សាដោយស្ថាប័ន សង្គមនានា ដូចជា គ្រួសារ រដ្ឋាភិបាល សហគមន៍ សាលារៀន វត្តអារាម និងសារព័ត៌មាន ។
- **ភេទ:** សំដៅលើភាពខុសគ្នាតាមធម្មជាតិ និង លក្ខណៈជីវិតសាស្ត្រដែលកំណត់មនុស្សណាមួយថាជាបុរស ឬជាស្ត្រី ។ ភេទសំដៅយកលក្ខណៈរូបរាងកាយ និង សរីរាង្គរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ។
- **ការយល់ដឹងពីយេនឌ័រ :** ការយល់ដឹងអំពីភាពខុសគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រី ដែលសង្គមបានកំណត់ឡើងដោយឈរលើចំណេះដឹង ស្តីពីអាកប្បកិរិយានានាដែលជះឥទ្ធិពលទៅលើសមត្ថភាពនៃការទទួលបាន និងការគ្រប់គ្រងធនធាន ឱកាស និងផលប្រយោជន៍ ។
- **គម្លាតយេនឌ័រ:** ជាគម្លាតរវាងបុរស និង ស្ត្រីនៅក្នុងការចូលរួម ការទទួលបានសិទ្ធិ ឱកាស និងការគ្រប់គ្រងលើ ធនធាន និង ផលប្រយោជន៍នៅក្នុងវិស័យណាមួយ ។
- **សមភាពយេនឌ័រ:** ជាភាពគ្មានការរើសអើង ដោយយកភេទរបស់បុគ្គលមកធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការបែងចែកធនធានឬការទទួលបានផលប្រយោជន៍ និងសេវាកម្មនានា ។ សមភាពយេនឌ័រអាចវាស់វែងបាន ដោយពិនិត្យលើកាលានុវត្តភាពស្មើគ្នា ឬការទទួលបានផលប្រយោជន៍ស្មើគ្នា ។
- **សមធម៌យេនឌ័រ:** ជាដំណើរការនៃការប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌ទៅលើស្ត្រី និងបុរសដើម្បីបន្ថយគម្លាតយេនឌ័រ និងឱ្យមានសមភាពយេនឌ័រ ។
- **ការវិភាគយេនឌ័រ:** សំដៅលើដំណើរការវិភាគ និងពិនិត្យម៉ត់ចត់លើតួនាទីរបស់បុរស និងស្ត្រីដោយរួមបញ្ចូលបញ្ហាគន្លឹះនានាដូចជា ការបែងចែកកម្លាំងពលកម្ម សកម្មភាព ផលិតកម្ម និងការបន្តពូជ ការទទួលបាន និងការគ្រប់គ្រងធនធាន តម្រូវការ និងផលប្រយោជន៍ កត្តាសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចនានា ដែលមានឥទ្ធិពលលើបុរស និងស្ត្រី ។ ការវិភាគយេនឌ័រត្រូវធ្វើឡើងនៅគ្រប់ជំហាននៃការរៀបចំផែនការ កម្មវិធី គម្រោងដោយចាប់ផ្តើមពីការកំណត់អាទិភាព ការប្រមូលទិន្នន័យ ការរៀបចំ ការអនុវត្ត ការតាមដាន និងវាយតម្លៃកម្មវិធី និងគម្រោង ។
- **អព្យាក្រឹតភាពយេនឌ័រ:** ជាទស្សនៈមិនលំអៀងចំពោះទំនាក់ទំនងយេនឌ័រ ដែលជាទូទៅមិនអាចជួយដល់ដំណើរការនៃការខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យមានសមភាពយេនឌ័រ ។
- **ភាពមិនមានទស្សនៈយេនឌ័រ:** ជាការមិនទទួលស្គាល់ និងមិនយកចិត្តទុកដាក់លើបញ្ហា តម្រូវការ និងការទទួលបានផលប្រយោជន៍ខុសគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រីក្នុងការទទួលបានធនធាន ការធ្វើសេចក្តីសម្រេច និងតួនាទីខុសគ្នារវាងបុរសស្ត្រី និងកុមារាកុមារី ។ គោលនយោបាយមិនមានទស្សនៈយេនឌ័រសន្មតថាពុំមានខុសគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រីទេ ។
- **ការបញ្ចូលយេនឌ័រ:** ជាការដាក់បញ្ចូលបញ្ហា និងតម្រូវការរបស់បុរស និងស្ត្រីទៅក្នុងការវិភាគ ការប៉ាន់ប្រមាណ និងការតាមដានត្រួតពិនិត្យការរៀបចំ និងអនុវត្តកម្មវិធី គម្រោង គោលនយោបាយ និងច្បាប់នានា ដើម្បីធានាថាបុរស និងស្ត្រីបានចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត ធ្វើសេចក្តីសម្រេច និង ទទួលបានផលប្រយោជន៍ស្មើគ្នា ។

- **ការឆ្លើយតបតម្រូវការយេនឌ័រ:** ជាការដោះស្រាយតម្រូវការបញ្ហា និងផលប្រយោជន៍ខុសគ្នារវាង បុរស ស្ត្រី និងកុមារាកុមារី ដើម្បីជៀសវាងការសន្មតថាបុរសស្ត្រី និងកុមារាកុមារីស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដូចគ្នា ។
- **ថវិកាឆ្លើយតបយេនឌ័រ:** ជាការធានាថាបញ្ហាតម្រូវការ ផលប្រយោជន៍ និងការចូលរួមរបស់បុរសស្ត្រី និង កុមារាកុមារី ត្រូវបានដោះស្រាយ និងដាក់បញ្ចូលនៅពេលរៀបចំ និងវិភាគថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធី គម្រោង ឬ សកម្មភាពផ្សេងៗ ។ ថវិកាយេនឌ័រដែលមានប្រសិទ្ធភាពត្រូវធានាថា បញ្ហាយេនឌ័រត្រូវបានវិភាគ និងដោះស្រាយចាប់តាំងពីការរៀបចំអនុវត្ត តាមដាន និងវាយតម្លៃគម្រោង និងកម្មវិធី ។
- **ទិន្នន័យបែងចែកតាមភេទ:** ជាស្ថិតិដែលពិពណ៌នាពីស្ថានភាពខុសគ្នារវាងបុរស ស្ត្រី និងកុមារាកុមារី ជាឧទាហរណ៍ចំនួនមន្ត្រីរាជការជាបុរស និងស្ត្រី ឬចំនួនកុមារាកុមារីកំពុងរៀននៅកម្រិតបឋមសិក្សា ។

ឯកសារយោង

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០០៦-២០១០ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ ។

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី ២ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៩ ។

របាយការណ៍គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហប្រតិបត្តិកម្ពុជា ២០០៣ ក្រសួងផែនការ ។

របាយការណ៍លើស្ថិរភាពស្ថិតិការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពក្រុងបើកាំងអំពីបញ្ហាស្ត្រី ឆ្នាំ ១៩៩៥-២០០៥ ក្រសួងកិច្ចការនារី ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។

អង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាព ឆ្នាំ ២០០០-២០០៥ វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ និងវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ភ្នំពេញ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៦ ឧបត្ថម្ភដោយ UNFPA, UNICEF, USAID, ADB, DFID, និង CDC ។

អង្កេតសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៤ វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ក្រសួងផែនការ ភ្នំពេញ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ ។

របាយការណ៍ប្រកួតប្រជែងផលការងារឆ្នាំ ២០០៨ និងទិសដៅអនុវត្តបន្តសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៩ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៩ ។

របាយការណ៍ប្រកួតប្រជែងផលការងារ ៩ខែ ឆ្នាំ ២០០៩ និងទិសដៅអនុវត្តបន្ត ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិ-សម្បទា ថ្ងៃទី ០៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩ ។

របាយការណ៍ស្ថិតិការចុះអធិការកិច្ចការអនុវត្តបណ្តាញអប្សរវិមាសសម្រាប់ការថែទាំជំនួស ចំពោះកុមារនៅក្នុងមណ្ឌលទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ ២០០៩ ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩ ។

កម្មវិធីការងាររបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៣ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩ ។

Human Development Report 2006-2008, UNDP.

UNDP Cambodia Gender Initiative 2007, UNDP Phnom Penh 2007.

Cambodia Economic Watch, Economic Institute of Cambodia, 2007.

Data from State Secretariat of Civil Service, 2009.

Violence Against Women: a baseline survey, Ministry of Women’s Affairs, Phnom Penh 2005.

Gender Terminology, Ministry of Women’s Affairs and JICA, Phnom Penh 2006.

Do Social Safety Nets Catch Women?: Women’s Social Security Entitlements in the Arab World, Iman Bibars, The Association for the Development and Enhancement of Women (ADEW), Cairo, Egypt.

Social Safety Net for Women, Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, The United Nations, New York, 2003.